

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, GEGUŽĖ — MAY 11, 1989

Nr. 92

LKB Kronika, Nr. 79

(Tęsinys)

*Eina nuo 1972 metų,
Perskaites duok kitam!
Jei gali, padaugink!*

Mūsų kaliniai

Rašo Gintautas Iešmantas:

Buvo ir yra kur kas baisesnių atvejų nei su mano rankraščiais. Keisčiausia, kad įkalčiais laikomi net tie kūriniai, kurie parašyti nekaltais gamtos, meilės, žmogiškosios egzistencijos ir panašiais motyvais. O jų gi dauguma! Pagalvokite, kur, kokioje šalyje poetiniai kūriniai, nesvarbu, kokio jų vertė, gali tapti kaltinimo įrodymais, daiktiniais įkalčiais? Bet ką čia ir kalbėti apie tai! Vieno kalinio nuosprendyje skaičiau, jog nusikaltimo daiktiniu įkalčiu pripažintas... tranzistorius (klausytasi užsienio laidų). Užtat teismo sprendimu vargšas tranzistorius buvo pasmerktas sunaikinimui. Štai iki kokio bukapročiškumo galima prieiti, kai nepaisoma nei sąžinės, nei teisingumo! (...) Sustabarėjęs mąstymas yra nelyginant ant kelio gulintis akmuo, kuris be pastangų nepašalinamas. (...) Nusikaltimams ir barbariškumui turi būti padarytas galas".

P.S. „Literatūros ir meno“ redakcija atsisakė išspausdinti laiška, kurio ištraukas pateikėme.

„Smagu išgirsti gerus žodžius iš gimtinės. Jie stiprina, kai užėina liūdesio ir nerimo minutes.“

Būdamas lageryje, gavau laiška, kuriame, kaip ir jūsų, buvo rašoma: su dėkingumu ir meile. Nustebau — už ką? kodėl?

„Už ką man dėkui, virpanti širdie? Už ką man vargšui, troškusiame vien drįsti? Nejaug už skausmą, ženklintą skirties? Už ką man dėkui, virpanti širdie? Nejaug už godą, austą be vilties? Nejaug už auką? Vėjų blokštą ryžtą? Už ką man dėkui, virpanti širdie? Už ką man, vargšui, troškusiame vien drįsti? Iš tikrųjų taip. Mes ejome tamsoje, nematydami šviesos, bet tikėdami ja. Šiandien padėtis keičiasi, mes matome šioji tokį pragiedrulį. Norisi tikėti, kad tai nėra mirazas, ir mūsų siekimai išsipildys. Dabar ryškiau, nei bet kada matyti.“

Ir mūsų silpnumas tampa mūsų stiprybe, ir neviltingas pavirsta viltimi... O netektie! Prieš tamsą ir niekšybę Tu iš kančios į kančią vis eini. Kaip lūkesys... Ir ašaros, sužibę žvaigždėm, į sielas krinta ugnimi.“

1988.04.22

Mažosios Lietuvos ir lietuvių išėvių chorinė kultūra

Aklieji dainuoja Kačinsko kūrinius

Klaipėda. — Čia įvyko kovo 30, 31 ir balandžio 1 dienomis mokslinė — praktinė konferencija „Mažosios Lietuvos ir lietuvių išėvių chorinė kultūra“, kurią rėmė Švietimo ministerija ir valstybinė Klaipėdos konservatorija su savo fakultetais.

Pradėta su Latvijos folkloro ansamblio „Rasa“ pirmuoju koncertu-paskaita „Priešose mano kojos autos“ — kalbėjo Valdis Muktupavelas, dėstytojas ir to ansamblio vadovas. Toliau vyko paskaitos: Klaipėdos krašto chorinė kultūra XX a. pradžioje — doc. Daiva Kšanienė, Lietuvių-vokiečių kultūrų sąsajos Mažojoje Lietuvoje — doc. Jurgis Mališauskas, Klaipėdos muzikos mokykla ir jos mokiniai Lietuvos chorinėje kultūroje — vyr. dėst. Danutė Petrauskaitė, Mažosios Lietuvos dainų šventės — docentas Robertas Varnas, A. Vaičiūno ir A. Mikulskio chorinė veikla — vyr. dėst. Alfonsas Vildžiūnas, Juozas Žilevičius — kompozitorius, muzikologas, visuomenininkas — doc. Algimantas Lopas.

Šimkus aptarė mūsų dainų šventes

Konferencijos dalyviai pagerbė 1923 m. Klaipėdos krašto sukilėlius; įvyko varpų muzikos koncertas, kurį atliko Kestutis Kačinskas ir Stasys Žilevičius. Apie JAV lietuvių meno sąjungą ir išėvių chorinę kultūrą kalbėjo V. Kazakevičius, o muzikologė Rita Nomicaitė apie Vladą Jakubėną ir jo barus lietuvių chorinėje

kultūroje. Doc. Algis Zaboras aptarė Motiejaus ir Broniaus Budriūnų kūrybinę veiklą. Muzikologas Vytautas Jurkštas lietuvių chorinėje kultūroje lietuvių chorinėje kultūroje — vyr. dėst. Danutė Petrauskaitė, Mažosios Lietuvos dainų šventės — docentas Robertas Varnas, A. Vaičiūno ir A. Mikulskio chorinė veikla — vyr. dėst. Alfonsas Vildžiūnas, Juozas Žilevičius — kompozitorius, muzikologas, visuomenininkas — doc. Algimantas Lopas.

Trečiasis koncertas

Is viso tomis dienomis buvo ir trys koncertai. Klaipėdos konservatorijos koncertų salėje, tarp įvairių kūrinių, buvo atliktos ir pamario krašto lietuvių liaudies dainų antrajame koncerte. Trečiajame koncerte skambėjo Eremio „Sudiev, Lietuva“, Gaidelio „Augo putinas“, Strolchos „Bėriji žirgeliai“, Budriūno „Mano protėvių žemė“ su soliste V. Balsyte, Jakubėno „Vai leidžia, duoda“, „De profundis“ kantata, ir „Po darželi vaikščiojau“. Iš Banaičio kūrybos buvo atlikti du chorai iš operos „Jūratė ir Kastytis“ — „Sutaisysim tinklius“ ir antroji „Undinių daina“. Dirigavo A. Vildžiūnas.

Prezidentą Bushą apie rinkimus Panamoje informuoja buvęs prez. Jimmy Carter, kuris vadovavo sudarytai tarptautinei stebėtojų komisijai, stebėjusiai rinkimus Panamos sostinėje ir kituose miestuose.

Konferencijos nutarimai Kaune

Mokslinės konferencijos „Tautinė aukštosios mokyklos koncepcija ir Kauno Universitetas“

nutarimas dėl Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo organizavimo

Konferencija, priėmusi ir paskelbusi Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo aktą, apsvaustė pagrindinius nuostatus, kuriais remiantis turi būti kuriamas universitetas ir nutarė:

1. Atkurtame Vytauto Didžiojo universitete turi būti užtikrinama akademinė laisvė visiems dėstytojams ir studentams. Universiteto gyvenimo vidaus taisyklėse turi būti garantuojama teisė visiems dalyvauti aukštosios mokyklos gyvenime.
2. Vytauto Didžiojo universitetas Kaune turi būti moderni aukštoji mokykla, kurioje įgyvendinama nauja aukštojo mokslo organizavimo sistema.
3. Universitetas yra nepriklausoma aukštoji mokykla, kuri orientuojasi savo veikloje tiek į Lietuvos žmonių, tiek už

jos ribų, gyvenančių lietuvių poreikius.

4. Prie universiteto steigiamas Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras, kaip kultūrinių ir mokslinių ryšių su užsienyje gyvenančiais lietuviais, mokslinių studijų ir švietimo istaiga, veikianti universitete autonomijos pagrindais.

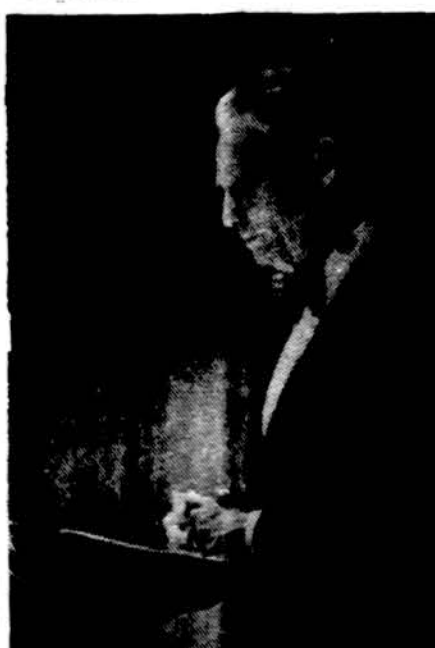
5. Universitetas pradeda veikti 1989 m. rugsėjo mėn. 1 d.

6. Universitetas glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos TSR Mokslų Akademijos institutais ir kitomis mokslo istaigomis, atitinkančiomis pagrindines mokymo universitete kryptis.

7. Įpareigojama Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo Taryba (pirmininkas akademikas J. Vilemas) ir Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro valdyba iki 1989 m. birželio mėn. 1 d. parengti universiteto struktūros ir statuto projektus ir prašyti Lietuvos TSR Vyriausybės juos tvirtinti.

Kaunas, 1989 m. balandžio 28 d.

sambliis, o vargonais grojo Bernardas Vasiliauskas. Dirigavo Antanas Jožėnas.

Kompozitorius Jeronimas Kačinskas

Šiuose koncertuose choro partijas atliko Latvijos folkloro ansamblis „Rasa“, „Klaipėdos“ choras, Klaipėdos Muzikinio teatro choras, moterų choras „Deimena“, „Gilijos“ choras, kamerinis choras „Cantemus“ ir jau minėtas aklujų choras „Vilnius“.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Amerikos vyriausybės atstovai pradėjo pirmadienį derybas su Graikijos vyriausybe dėl keturių didelių bazų atėties ir dėl 20 mažesnių amerikiečių įrengimų Graikijoje. Pagal penkerių metų apsigynimo pakta, tos bazės turi būti uždarytos 1990 m. birželio mėnesi, jei nebus pasirašytas naujas susitarimas.

— Britanijos trys laikraščiai — „Sunday Times“, „The Independent“ ir „News on Sunday“ buvo nubausti sumokėti po 83,500 dol. kiekvienas už atspausdinimą slapto užrašo iš britų žvalgybos agento Peter Wright, kurie buvo laikomi valstybės paslaptimi.

— Vengrijos 1956 metų sovietų revoliucijos dienos buvo nukankinti 247 žmonės, skelbia vyriausybės žinios pirmą kartą. Vengrai tada buvo sukilę prieš Stalino invaziją, bet sovietų tankai ir daliniai numalšino vengrų sukilimą prieš okupantą.

— Atstovų rūmų speakeris Jim Wright sudarė 10 profesionalių teisininkų komisiją, kurie jį gins nuo 69 apkaltinimų, kuriais jis kaltinamas Etikos komiteto už pažeidimą Kongreso etikos taisyklių.

— Izraelio vyriausybė uždraudė švenčių dienomis keliauti po Gazos ir Vakarų Kranto okupuotas sritis.

— Lenkijoje Solidarumo vadas Lech Walesa aktyviai dalyvauja rinkiminėje kampanijoje, agitodamas balsuoti už Solidarumo kandidatus. „Aš atvykau pas jus kaip šios žemės sūnus. Lenkija priklauso visiems mums, ne vienai partijai ar policijai ar saugumui“, pasakė jis Varšuvos priemestėje 5,000 lenkų. Tai pirmieji lenkų rinkimai nuo 1947 m.

Bandymai Maskvoje

Helsinkis. — Valstybės sekretorius James Baker III sustojo Suomijoje ir čia kalbėdamasis su žurnalistais, pasakė, jog jis veža visą eilę pasiūlymų Sovietų Sąjungos vyriausybei, iš kurių paaiškės, ar tikrai vyksta „naujas galvojimas“. Kremliuje. „Jei aš galėčiau pasakyti vienu sakiniu šios kelionės tikslą, tai yra tai kad būtų sovietams aišku, jog mes norime

Prezidentas ir kancleris diskutavo raketų klausimus

Gorbačiovo tikslas — suskaldyti NATO

Washingtonas. — Prez. Bushas ir kancleris Kohl diskutavo telefonu susidariusias skirtingas savo nuomones trumpųjų raketų reikalu, kurias Vak. Vokietija nori pašalinti iš savo krašto. Po diskusijų Baltųjų rūmų pareigūnas pareiškė, jog šiuo klausimu bus surastas tam tikras kompromisas.

Tuo pačiu metu Baltieji rūmai pranešė, jog prez. Bushas, kai liepos mėnesį lankysis Europoje metinėje ekonominėje viršūnių konferencijoje, aplankys Vengriją ir Lenkiją.

Minėto pasikalbėjimo metu buvo liečiamas tik tas klausimas „Vokietija siūlo Amerikai tuoj pat tartis su Sovietų Sąjunga, kad būtų uždraustos trumpųjų raketų distancijų raketos Europoje. Šis klausimas sudrebino NATO organizaciją. Britanija Ameriką palaiko, kurios abi yra prieš derybas šių raketų klausimu. Amerika mano, jog tie ginklai dabar yra būtina reikalingi, nes Sovietų Sąjungos Varšuvos paktas turi žymiai didesnę skaičių konvencionaliųjų pajėgų satelitinėse valstybėse. Vak. Vokietijos kancleris pats skambino prezidentui. Prieš tai jis buvo staiga atsiuntęs savo Užsienio ministerį Genscherį ir Gynybos ministerį

Stoltenbergą išdeštyti Vokietijos pasiūlymams. Tačiau jie nerado pritarimo Amerikos vyriausybei.

NATO skaldymas

Šie branduoliniai ginklai iki šiol Europoje išlaikė taiką, sako Baltieji rūmai. Todėl Washingtonas nenori skubėti ir pasiduoti vokiečių spaudimui, kurie šiuo metu yra palankūs Gorbačioviui. Kanclerio partija pralaimi vietiniuose rinkimuose ir krikščionių demokratų partija bijo pralaimėti ir federaliniuose rinkimuose, o vokiečių dauguma reikalauja pradėti pasitarimus su sovietais.

Baltieji rūmai sako, kad šis kanclerio paskambinimas atidarė duris dialogui. Gegužės gale įvyksta NATO valstybių viršūnių suvažiavimas ir ten bus bandoma išspręsti kilusį ginčą. „Mes bandome susitarti prieš NATO viršūnių konferenciją, bet jei negalėsime, tai nebus dar pasaulio pabaiga“, sako Baltųjų rūmų spaudos pranešėjas. Dar būsia galima tartis ir po suvažiavimo. Busho-Kohlo pasikalbėjimas buvo produktyvus, nuoširdus ir dalykiškas. Amerikos nusistatymas ir po šio pasikalbėjimo liko nepakeistas, sako Fitzwater. Abu vadais liko patenkinti pokalbiu, nes geriau suprast vienas kitą. Pasikalbėjimų metu dalyvavo ir vertėjai. Tačiau Fitzwater pakaltino Sovietų Sąjungą noru suskaldyti NATO narius. Jis labai suabejojo Gorbačiovo taikos gerais norais siekiant išnaudoti šį ginčą savo naudai.

Sąjungininkų vienybei pavojus

Baltųjų rūmų kalbėtojas Fitzwater taip pat spaudai pasakė, kad Sovietų Sąjunga labai stropiai dirba, kad suskaldytų NATO sąjungininkus. „Generalinis sekretorius Gorbačiovas padarė visą eilę pasiūlymų, bandydamas įrodinėti, kad nebėra jokio pavojaus iš Sovietų Sąjungos pusės“, sakė žurnalistams Baltųjų rūmų spaudos sekretorius Fitzwater.

Beveik tuo pačiu metu Vienoje Sovietų ir Rytų Vokietijos diplomatai kalbėjo apie atnaujinimą Rytų — Vakarų pasitarimų konvencionaliųjų ginklų sumažinimo klausimu, tuo parodant, jog Varšuvos pakto kraštai nori, kad paraleliai vyktų ir pasitarimai trumpųjų distancijų raketų sumažinimo klausimu. Ir Rytų Vokietijos diplomatas Klaus-Dieter Ernst itikino, jog tokie pasitarimai yra gyvybiškai reikšmės vokiečiams.

KALENDORIUS

Gegužės 11 d.: Mamertas, Migle, Pilypas, Roma, Skirgaidas.

Gegužės 12 d.: Nerejas, Achilas, Pankrautas, Flavija, Vaidutis, Vilgailė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:36, leidžiasi 7:58. Temperatūra dieną 60 l., naktį 42 l.

DETROITO ŽINIOS

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS IR „ŽIBURIO“ MOKYKLOS ATEITIS

„Žiburio“ lituanistinė mokykla Detoroite mokslo metus baigs šeštadienį, gegužės 20 d. Mokslo metų užbaigimą pradėsime 10 val. ryto šv. Mišiomis Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje. Po Mišių – iš Chicago atvykstančio dr. Algio Norvilo paskaita „Dvikalbiškumo įgyvendinimas kasdieniniame gyvenime“. Po to pranešimas apie „Žiburio“ mokyklos atgimimą ir jos ateitį. Sekms mokslo metų baigimo aktas. Visi mokyklinio amžiaus tėvai, būsimieji tėvai ir tėvukai, o taip pat visi susidomėję mūsų jaunimu ir lituanistiniu švietimu, kviečiami atsilankyti.

Mokyklos tėvų komitetas

METINIS SUSIRINKIMAS

Dirbant šalpos darbu, Balso darbuotojai labai laukia visuomenės dėmesio, pasiūlymų, bei naujų idėjų. Sinteresuotus kviečia įsijungti į valdybą. Tam geriausia proga yra Balso susirinkimai.

Balso 76-tas skyrius metinį narių susirinkimą šaukia gegužės 21 d., 12:30 val. p.p. Sv. Antano parapijos kavinėje. Valdyba praneš apie skyriaus veiklą, o revizijos komisija paskelbs skyriaus finansų patikrinimo duomenis. Bus renkama, ar naujais nariais papildoma, skyriaus valdyba ir revizijos komisija.

S. G-kas

ATVYKSTA „ARMONIKA“

Lietuvos televizijos ir radijo ansamblys „Armonika“, vadovaujamas aktorius Stasio Liupkevičiaus, šią vasarą atvyksta į JAV-ės. I Detoroitą „Armonika“ atvyks birželio 4 d. ir koncertuos Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos gegužinėje. Jų viešnagė Detoroite rūpinasi Lietuvių Bendruomenė. Po sėkmingo „Ratilio“ koncerto, kuris Detoroite sutraukė daugiau negu 700 klausytojų, „Armonika“, tikimės, irgi neapvils, jie su savo koncertais yra pagarsėję Europoje.

Visi kviečiami į Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos gegužinę ir „Armonikos“ koncertą birželio 4 d., 2 val. p.p.

Jonas Urbonas

„RATILIO“ IŠLYDĖJUS

Neseniai išleidom mielas svečius iš Vilniaus universiteto – „Ratilio“ ansamblių. Jų svečiavimas mūsų mieste buvo sėkmingas. Koncertas paliko visiems labai gilią įspūdį ir buvo katalistas įvairių kitų įvykių. Itraukė mūsų jaunimą į pozityvią lietuvišką veiklą, sutraukė rekordinį skaičių svečių į koncertą, parodė tikrus Lietuvos laisvės kovos ir persitvarkymo rezultatus.

Koncerto rengėjų komitetas buvo sudarytas iš lietuviškų jaunimo organizacijų atstovų ir kelių vyresniųjų, kurie padėjo koordinuoti visą veiklą. Visam darbui vadovavo „Lietuviškų Melodijų“ radijo valandėlės vedėjas Algis Zaprackas. Jaunimo išsijungimas į šitokią veiklą yra labai pagirtinas ir buvo pastebėtas pačių „Ratilio“ ansamblio narių. Ansamblio vadovė Zita Melnickaitė Detoroite, koncerto metu, viešai pareiškė savo pasitenkinimą,

matydama tiek daug jaunų veidų salėje, veidų, kurių ji pasigėdo kituose miestuose. Rengėjai dėkingi Detoroito, Windsorio ir apylinkių lietuviams už jų nuoširdžią paramą pripildant koncerto salę, už svečių globą, šeiminkėms už gausias vaišes ir lietuviškoms organizacijoms, prisidėjusioms sveikinimais ir aukomis. Ypatinga padėka jaunimui už jų darbą, už jų parodytą nuoširdumą priimant mūsų brangius svečius.

V.P.

DAR APIE AUKŲ VAJUS

Detoroito žiniose prieš kelias savaites buvo užsiminta apie sėkmingus aukų vajus remti įvairius lietuviškos veiklos išpareigojimus. Lietuvių Bendruomenė surinko ir pasiuntė LB Krašto valdybai 7,560 dolerių, Detoroito Lietuvių Organizacijų Centras surinko Vasario 16-tos proga virš 6,000 dol. aukų. Štai ir vėl, balandžio pradžioje mūsų parapijose praverstose Lietuvių Katalikų Religijinei Šalpai paremti rinkliavose, be jokių ypatingų garsinimų, Dievo Apvaizdos parapijoje buvo surinkta daugiau 5,200 dol. suma, o Šv. Antano parapijoje daugiau 1,200 dol. Tikriausiai nemaža suma buvo pasiūsta tiesiog LKR Šalpai.

Tai šių metų pirmajame ketvirtvyje Detoroite ir apylinkėse buvo surinkta netoli 20,000 dolerių. O jei dar pridėsim aukas Lietuvių ir Tautos fondams, tai tikrai pasidaro išspūdinga suma. Neseniai įvykusiame Vilniaus Etnografinio ansamblio „Ratilio“ koncerte dalyvavo beveik 700 svečių – jau seniai matytas toks gausus skaičius Detoroito lietuvių renginiuose.

Išvada būtų, kad Detoroite irgi tinka taisyklė – „jei yra gera preke, tai žmonės ją ir perka“. Gera programa, ar aiški stipri akcija Lietuvos rūpesčiais susilaukia visuotinio pritarimo ir paramos. Bėda yra kad mūsų žurnalistai išsivijoje, neatlieka patenkinamai objektyvios informacijos darbo. Vyksta mūsų veiksmų ir didžiųjų organizacijų suvažiavimai – seimai. Suvažiuoja, pakalba, paploja, priima pora bereikšmių rezoliucijų ir išvažiuoja. O kas

Skautės rikiuojasi Kaziuko mugės atidarymui Detoroite.

Nuotr. J. Urbono

ten ištikrųjų vyksta – nežinia. Labai reta matyti komentarus, analizes ar pozityvią kritiką.

Nebijodamas paliesti jautrios temos, mano dėmesį patraukė S. Garliausko aprašymas Tautos fondo renginio Detoroite („Draugas“, 1989-4-20 d.). Tame renginyje R. Kelečienė komentavo VLIKO pirmininko kalbą Vasario 16-tos minėjime Chicagoje, apie VLIKO pirmininko stiprias abejones bet kokiai paramai laisvės siekiančiai Lietuvai, pajuoką iš vėliau ypatingų garsinimų, Dievo Apvaizdos parapijoje buvo surinkta daugiau 5,200 dol. suma, o Šv. Antano parapijoje daugiau 1,200 dol. Tikriausiai nemaža suma buvo pasiūsta tiesiog LKR Šalpai.

Tuo tarpu mūsų žinomas laisvės kovotojas, disidentas dr. Vytautas Skudis kalba visai kitaip („Draugas“, 1989-4-1). Jo nuomone VLIKO pirmininkas „beveik tyčiojosi“ iš Tautinės vėliavos fondo, priekaištavo organizavimą popieriaus pirkimo fondo Lietuvoje leidžiamai A. Šapokos „Lietuvos Istorijai“. Buvo ir tokie posakiai: „visi pametę galvas“, „sustokime ir pagalvokime“, „atsargus vertinimas“ bei „nesukubėjimas“.

Dr. V. Skudžio nuomone tai „...buvo taikoma tiems, kurie teigiama vertina Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį ir visus jo pasiekimus laimėjimus“. Tai „...yra savotiškas dabartinių kovotojų Lietuvoje išdavimas“.

Tokia nuomonė yra Lietuvos Laisvės lygos atstovo, politinio kalinio, kentejusio Sibire kovos ir didžiųjų organizacijų suvažiavimai – seimai. Suvažiuoja, pakalba, paploja, priima pora bereikšmių rezoliucijų ir išvažiuoja. O kas

laisvės judėjimui, mes turime „tikrai įvykis stebėti ir kažko laukti?“ Kartojant dr. V. Skudį: „Jei ne dabar – tai kada, jei ne mes – tai kas?“

V.P.

ST. BUTKAUS ŠAULIŲ KP. METINIS SUSIRINKIMAS

Detoroito Stasio Butkaus šaulių kuopos metinis visuotinis narių susirinkimas įvyko balandžio 30 d. Šv. Antano parapijos mokyklos klaseje. Susirinkimui vadovavo kuopos pirm. Eduardas Milkus, sekretoriavo Ona Pusedšienė.

Susikaupimo minute buvo pagerbti neseniai mirę kuopos šauliai: Vladas Sirtautas, Leonardas Šulcas ir Kazimieras Sragauskas. Metinio susirinkimo, įvykusio pernai balandžio 24 d., protokola skaitė kp. pirm. E. Milkus.

Kp. pirm. Eduardas Milkus pranešė, kad kuopos valdyba turėjo 4 posėdžius ir du visuotinius kp. susirinkimus. Kuopos reikalais pirmininkas tris kartus vyko į Chicago. Kuopa dalyvavo Vasario 16 minėjime Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre ir Wayne State universitete.

Kapų puošimo dienoje pernai kun. Alfonsas Babonas laikė šv. Mišias. Švento Kapo kapinėse dr. kun. Ignė Boreišė ir visų šaulių kapai buvo papuošti lietuviškomis vėliavėlėmis, prie to papuošimo daugiausia prisidėjo šaulė Lidija Mingėlienė. Dalyvavome kun. Kazimiero Simaičio kunigystės 50 jubiliejaus, Tautos šventės, Kariuomenės šventės ir Klaipėdos krašto vadavimo minėjimuose.

Dalyvavome jūrų šaulių Gen. Daukanto ir „Nemuno“ rinktinės 25-rių metų sukakties minėjime, Chicagoje. Surengėme sėkmingą gegužinę „Švyturio“ jūrų šaulių vasarvietėje „Pilėnai“. Balandžio 14 d. dalyvauta prof. dr. Vainiūčio Vaitkevičiaus pagerbime, ruošiant Tarptautinio Instituto.

Kuopa paskyrė ir išmokėjo aukų: Balfui 3,000 dol., Šv. Antano parapijai 1,000 dol., buvusiam tremtiniui ir Vilniaus universiteto prof. Skudžiui 1,000 dol., Katalikų Bažnyčios Kronikai leisti 1,000 dol., žurnalui „Karys“ 500 dol., Skautų Vydūno fondui 500 dol., Vasario 16 gimnazijai 500 dol., Laisvės kovų paminklui Kanadoje 500 dol. ir kitiems mažesniems sumomis. Kuopa numato atlikti šiuos darbus: aplankyti mirusių šaulius Kapų puošimo dienoje, įrengti knygynėlį „Pilėnų“ stovykloje, vasarą suruošti gegužinę „Pilėnuose“ ir tęsti a.a. Kazimiero Sragausko darbą - rinkti aukas Vasario 16 gimnazijai.

Vicepirm. Vinco Tamošiūno pranešimą apie turto-knygų iš Chicago atvežimą, jų patalpimą bei išsiuntinėjimą, perskaitė Eduardas Milkus.

Iždininkui negalint atvykti, pranešimo apie kuopos finansus nebuvo.

Kultūros vadovė Stefanija Kaunelienė pareiškė, kad St. Butkaus šaulių kuopa dirba kartu su Lietuvių Kultūros klubu, Wayne State Universiteto Lietuvių kambario komitetu. Pernai dalyvavo Tarptautinio Instituto suruoštoje mugėje Southfieldo Kultūriname centre, nors pelno ir nebuvo, bet lietuvių gražiai pasirodė ir yra pakviesti dalyvauti ir šiais metais. Kvietė visus nuykkti į susirinkimo dieną vykusį etninių grupių tautinių šokių pasirodymą.

Wayne State Universitete rengtas Vasario 16 minėjimas buvo sėkmingas. Revizijos komisijos aktą perskaitė Kazys Ražauskas.

Kuopos valdyba dar dvejų metų kadencijai liko ta pati: pirmininkas Eduardas Milkus, vicepirm. Vincas Tamošiūnas, sekretorė Ona Pusedšienė, iždininkas Matas Baukys, Kultūros vadovė Stefanija Kaunelienė, renginių ir moterų vadovė Ona Šadeikienė, vėliavnešys Alfonsas Lukas, valdybos nariai: Lidija Mingėlienė ir Algis Vaitiekaitis. Kuopos kapelionas kun. Alfonsas Babonas ir korespondentas Antanas Grinius. Revizijos komisija: Kazys Ražauskas, Jonas Bartkus ir Juozas Mačiulaitis. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu ir kuopos vėliavos išnešimu. Po susirinkimo visi dalyviai sesių šaulių buvo pavaišinti.

A. Grinius

ARALAS BAIGIA DŽIŪTI

Aralas sovietų Azijoje yra ketvirtas pasauly savo didumu ežeras, užima 25,000 kvadratinų mylių plotą. Jau beveik pusė Aralo nuo 1960 metų išdžiūvo. Tai atsitiko dėl labai blogo sovietų apskaičiavimo dvejų pagrindinių upių, Sir Dariojis ir Amu Dariojis, vandens panaudojimo dykumos dirvožemio drėkinti, iščiulpti upių vandenį. Per tuos metus Aralo vandens lygis krito 43 pėdas, o sūrumas padidėjo tris kartus. Apie dvidešimt rūšių žuvų išnyko. Vietomis druska padengti ežero pakraščiai siekia 60 mylių.

Dar daugiau bėdų: stiprus vėjai per metus druskos, kartu su smėliu, išnešioja ir išbarsto perlingus laukus ne taip jau mažai – iki 47 milijonų tonų. Anksčiau Aralas buvo naudojamas žvejybai, iš to pragyveno 60,000 žmonių, dabar daugumas jų turi darbo ieškoti kitur. Iriguojamos dirvos greit pavirs druskos laukais. Vadinasi labai neišminginga trumparegiškai pasiūta tvarkyti gamtos nustatytą tvarką. (National Geographic)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso nurodžius. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

TAISO PAKRANTĖS KELIA

Chicago pakrantės kelias – Lake Shore Drive – nuo gegužės 8 d. taisyso ir dalis linijų bus uždaryta tarp North ir Fullerton gatvių.

ATPIRKO ŽURNALĄ

„Chicago Times“ žurnalą vėl atpirko ankstyvesnis savininkas Tom Small.

SNIEGAS CHICAGOJE

Nukritus temperatūrai iki 31 laipsnio, Chicagoje naktį i gegužės 6 d. šiaurinėje miesto dalyje iškrito apie colį sniego, o ir diena mieste snigo.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimai: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Agliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu vėnių ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalingi esant atvažiavimui ir namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1166;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-6297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 425-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 778-2890, rez. 448-5546

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7758

R.L.K. Dainavos jaunimo stovyklos direktorių tarybos nariai ant Kryžių kalno po posėdžio, įvykusio Dainavoje š.m. balandžio 22 d.

PAKANTA KITAIP MANANČIAM

Amerikos istorija nėra jau tokia graži ir gera, kaip dažnai piešiama. Ir dabartis kartais pasirodo iki kraštutinumo iškreipta, laisvė pervertinta, kitiems ta pati laisvė suvaržyta iki nesiskaitymo su žmogiskumu. Buvo laikų ir vietų praeityje, yra taip pat ir dabartyje, kur negalima parodyti savo pažiūrų, savo moralinio nusiteikimo, noro gyventi pagal savo sąžinę. Tai pasižymi ne tik civiliniam, bet ir religiniam gyvenime. Įvairios sekto, persekios Europoje, atsikėlusios į Ameriką, persekiojo kitas religijas – katalikus, žydus, liuteronus. Tai nieko daugiau, kaip tolerancijos stoka, nepagarba žmogaus žmogui ir jo sąžinei.

Šiuo metu net mažos skaičiumi religijos, mažos grupės laisvai naudojasi įstatymais, kurie žiūri, kad niekas nebūtų diskriminuojamas. Bet nežiūri, kad kai kur ta diskriminacija jau yra apvirtusi aukštyn kojomis ir yra diskriminuojami tie, kurie anksčiau diskriminavo kitus. Tai pasireiškia religiniam gyvenime, pasireiškia ir civiliniam, kai vienos kilmės žmonės yra paniekiami kitos kilmės žmonių, lyg jie jau nebūtų tos pačios Amerikos piliečiai ir lyg jie negalvotų užimti atitinkamas vietas savo profesijoje ar net valdžios įstaigose. Gal tai yra tik išimtis, bet tu išimčių jau perdažnai pasitaiko, kad tik išimtimis būtų galima laikyti.

Prieš tas kraštutines apraiškas, prieš fanatizmą, prieš tolerancijos stoką kovoja vyriausybė, kovoja organizacijos ir paskiros religinės ar civilinės grupės, kurios tolerancijos stoką labiau jaučia. Ypač tai jaučia didesnės krikščionių grupės, kaip katalikai ar anglikonai, liuteronai ar kalvinistai, kurių nenori pripažinti ir jiems užleisti pozicijas kitos grupės. Tos grupės iš tikrųjų tik garšiai kalba, bet neturi skaičiaus, kuris kitus lengvai nugalėtų. Tos grupės šiandien ir laikomos visų priešais.

Prieš netolerantiškas religines ar civilines grupes kelia balsą katalikai, kurie dažnai neprileidžiami prie valdžios ar užimti savo profesijai tinkamas vietas. Šiuo metu yra jau geriau, jau šis kraštas turėjo net prezidentą, daug Kongreso atstovų, nemaža valdiškose vietose žmonių. Bet jie vis dar yra grynimosi pozicijoje. Ginasi dėl to, kad praeitis privertė katalikus gintis ne tik prieš smulkias sekas, išsivyravusias daugelyje vietų ir galinčias pasinaudoti dideliais turtais. Dabar katalikai jau mažiau turi patys gintis, bet daugiau turi ginti savo principus, savo moralę, kuri net teismo pripažinta ir net policijos saugojama, kaip abortų klinikos.

Ne tik katalikai, bet ir visos krikščioniškos religijos ginasi prieš persekiojimus vien dėl to, kad jie yra krikščionys, kad jie yra Europos palikuonių vaikai, kad jie yra nusiteikę prieš diskriminaciją ir privilegijas bet kam ir bet kur. Tai būtinas gyvenimo, nes tai gynimas to mokslo, pagal kurį krikščionis nori gyventi žmogiškai, neįžeidamas dieviškos tvarkos, žmogiskumo pagrindų, krikš-

čioniško nusiteikimo. Visi krikščionys, bent jų dauguma, kovoja už žmogaus teises ir prieš visus, kurie tas žmogaus teises pažeidžia įstatymais, elgesiu, korupcija ir tarptautiniais nusikaltimais. Žmogaus teisės ir krikščioniška moralė yra aukščiau bet kokios valdžios, nes tai yra prigimta teisė ir prigimties reikalavimas.

Žydai ir spalvotieji turi savo draugijas, kurios gina jų teises, kurios atsako į bet kokį viešą įžeidimą. Tokias pat teises turi turėti katalikai ir visi krikščionys. Jie dažniausiai diskriminuojami komunistiniuose kraštuose dėl to, kad jie tiki Aukščiausią Būtybę. Jie diskriminuojami ir tuose kraštuose, kurie dėl mažumos įveda įstatymus, draudžiančius maldą mokyklose, įstatymus subjauroja, legalizuodami abortus ir nekaltus žmones žudydami. Tuo paniekina žmonių sąžinės įsakmų balsą.

Buvo įsikūrusi ir Amerikoje katalikų religinėms ir civilinėms teisėms ginti draugija ar sambūris. Šiuo metu apie jį beveik negirdėti. Tos draugijos tikslas buvo ir yra ginti ne tik katalikus prieš teisių laužymą, bet taip pat ginti Bažnyčią prieš savuosius ir svetimuosius, norinčius griauti šią instituciją iš vidaus ar iš lauko. Taip pat rūpinasi nedorais filmais, neigiamais, ypač jaunimą gadinančiais televizijos rodiniais, kurie pamažu įsisiurbia į jaunimo sielas, mintis, o paskiau ir į gyvenimus. Ypač didelis radijo, televizijos ir kino filmų seksualinių santykių garbinimas ir jų rodymas yra priešingas katalikiškai, krikščioniškai ir bet kokios religijos save gerbiančios dvasiai.

Jei apie tą katalikų sambūrį ir mažiau tegirdėti, tai dėl to, kad katalikams trūksta to agresyvumo ginti patiems save. Jie geriau leidžiasi puolami ir ramybės gyvenimu užsitarauja pagarba, bet kartu ir panieka. Tai turėtų žinoti visi krikščionys, kuriems rūpi išlaikyti krikščionišką moralę viešajame gyvenime, politikoje, prekyboje ir santykiuose su kitais kraštais.

Amerika pradeda dabar pasižymėti tuo pačiu, kaip daugelis dar nesubrendusių ir politiškai nepriaugusių kraštų Afrikoje ir Azijoje. Ji savo teises iškreipia, žmogaus teises silpnina, laisvę mažumoms pripažįsta daugumos sąskaiton. Tik būtina, kad tas padeda politiškai padaryti žmogų moraliai silpną. Tai žinoma, kad ateina iš svetur, iš tokių, kurie pirmiausia nori pakirsti tautos dorą, kad lengviau galėtų užvaldyti visą kraštą.

Tai tik išėjimas tautinėms mažumoms, kurios neturi savo ištikimų atstovų valdžios viršūnėse ir negali daryti įtakos tiems parėdymams, kurie silpnina pačios Amerikos gyventojų moralę. Kiekviena tautinė grupė, kiekviena tautybė, juo labiau Pavergtų tautų atstovai turi žvelgti aplinkui save, kad jie yra diskriminuojami, kad jų gyvenimų nėra paisoma, kad jie neturi užtėrėjų, kurie pasisakytų už pavergtųjų laisvę ir tautos ateitį.

P. S.

Mirtingieji yra visi lygūs. Esantį tarp jų skirtumą padaro ne gimimas, bet jų turimosios dorybės.

J. W. Goethe

Gerieji su dėkingumu mąsto apie susilauktą prielankumą, ne taip geri – galvoja, ko dar jie iš ko galėtų susilaukti.

Tammaseo

DEVINTOJI KULTŪROS PREMIJŲ ŠVENTĖ

JUOZAS ŽYGAS

Garbė rengti Kultūros premijų šventę šiemet nepelnytai tenka Chicagai. Nepelnytai todėl, kad yra nusistatyta jas rengti vis skirtingose vietovėse, kad į jas būtų platesni visuomenės sluoksniai įtraukti. Tad Chicagos eilė tebūtų tik horizonte. Bet taip išėjo, kad perėitu metų rudenį pasikeitė JAV LB vadovybė. Laiko nebuvo daug likę ir periferijas dairytis, tad buvo apsisota prie Chicagos. Kadangi šiaip ar taip čia daug didelių renginių vyksta, atrodo, viskas čia beveik savaime darosi. Šia proga turiu priminti, kad Chicagoje greitai premijų šventės nebeturėsime, tad išnaudotina proga joje dalyvauditi.

Kultūros premijų šventę rengia JAV LB-nės Kultūros taryba, kuriai vadovauja Dalia Kučėnienė. Jai talkininkauja būrelis darbuotojų kaip B. Jasaitienė, I. Polikaitienė, M. Stankūnienė, G. Moliejienė, N. Martinaitytė, Z. Šilgalienė, M. Marcinkienė. Kad nebūtų diskriminacijos prie jų prisijungia P. Aleksa, D. Polikaitis ir daug čia neišvardinti. Šventę rengiama gegužės 20 d. Jaunimo centre Chicagoje. Į ją laukiama atvykstant ir laureatų. Šių metų laureatai spaudoje jau buvo paskelbti. Mokslas – prof. dr. Algirdas Greimas ir prof. dr. Petras Jonikas, muzika – Andrius Kuprevičius, dailė – Zita

Sodeikienė, teatras – Los Angeles Dramos sambūris, žurnalistika – Vytautas Meškauskas, radijo – Juozas Stempuzis. Premijų mecenatai yra Lietuvių fondas ir JAV LB.

Iš Los Angeles atvyksta Petras Maželis ir keletas aktorių ir jie improvizuos Kosto Ostrausko „Raudonkepuraite“. Tenka pasakyti, kad šis pastatymas bus ne eilinis, o vadinama pasaulinė premjera, nes veikalas dar niekur nestatytas. Tad teatro mėgėjai turėtų į šį faktą atkreipti dėmesį. Tradiciniai šios Premijų šventės vykdo pavasario džiaugsmo šventę. Šis simpoziumas buvo labai vykusiai parinktas. Kultūriniai laimėjimai ir yra žiedai, kuriais mes visi džiaugiamės. Lietuviai, būdami maža tauta, turime savo stiprybės ir atramos ieškoti kultūrinuose laimėjimuose. Norvegai, danai ir suomiai taip pat yra negausios tautos, tačiau jos yra davę literatūroje ir muzikoje tokių vardų, kuriuos šiandien žino visas kultūringas pasaulis.

Kultūros premijų šventės tikslas yra tas, kad mūsų visuomenės artimai pabendrautų su mūsų kultūros kūrėjais ir darbuotojais. Labai dažnai eilinis skaitytojas ar žiūrovas visai net neišsivaizduoja, kiek reikia laiko, darbo ir pastangų, kol kūrinys gali išeiti į pasaulį.

Kūrėjas išreiškia ne tik save, bet tautos dvasią ir jos genijų. Su mūsų kūrėjų dailės, muzikos ar literatūros kūriniais mes išiname ir pasaulį. Kažkaip mums nepavyko pasaulio opinių užimponuoti mūsų kuni-gaikščių militariniams laimėjimais. Istorijos eigoje ir jos plėtotėje jie beveik jokių pėdsakų nepaliko, taip ir likome istorijos nuošalyje stovėti. Tik tiek, kad davėm valdovų dinastijas svetimiems sostams. Dažnai jų ainiai net mūsų žemes pleše ir teriojo. Pačiame valstybinės didybės zenite nei mokyklos, nei rašto, nei savos valstybinės kalbos neturėjome. Ir dėl to negalime kaltinti vien savo „nuožmių kaimynų“ (tai dažnai naudojamas mūsų išsireiškimas J. Z.).

Vergijos tamsos mūsų tautinė sąmonė pradėjo formuotis. Ji vystėsi varganose „Vargo mokyklos“ salygose ir plito knygnešiu keliais. Jeigu to nebūtų buvę, tai nei pasaulinis karas, nei įvykusi revoliucija nepriklausomybės mums nebūtų davusi. Tad ir nenuostabu, kad nepriklausomybės laikais pasaulinėse parodose Lietuvos paviljonai puošdavosi P. Rimso „Vargo mokykla“. Gerai, kad tais laikais turėjome tokių, kurie buvo kultūriniai šaukliai. Prof. St. Šalkauskis 1930 m. rašė: „Tauta be kultūrinio apsiginklavimo yra didžiausiam

Kino aktorė Rūta Lee su poetu S. Geda ir Los Angeles astovu.

pavojuje ir, jei nesugeba kultūriškai apsiginkluoti, yra pasmerkta mirti“ (Ateitininkų ideologija psl. 202). Deja, ne visi jo balsą išgirdo. Tad turėjome „Ginklų fondą“, bet neturėjome „Kultūros fondo“. Tik išsivijoje jį tesusikūrėme – Lietuvių fondas tas pareigas iš dalies atlieka. Jeigu nebūtų Lietuvių fondo, tai gal ir premijų šventė nebūtų. Kultūrinis apsiginklavimas – tai esąs tautinės mūsų gyvybės šauksmas, neleidžiant „eiti europietiškos civilizacijos užpakaly. Vardan išsigelbėjimo mes turime veikti, ne kiek negaištant, prasiveržti į pirmąsias kultūringųjų tautų eiles“ (t.p. 202-203).

Prof. St. Šalkauskis 1921 m. „Romuvos“ 1 nr. straipsny „Istorinio lietuvių tautos likimo ypatybės“ jį šilumą atsiliepi istorinio paradokso iškelimu: „Nelengvas galbūt daiktas įsivaizduoti tautą, kuri niekadoms nebuvo tuo, kuo ji galėjo būti“. Mūsų istorikas Simas Sužiedėlis, analizuodamas šį Šalkauskio posakį, pastebi, kad lietuvių tautai nestigo nei duomenų, nei galimybių „būti didele ir patvaria Rytų Europos galybe“. „Valdė didelę teritoriją, turėjo jėgos ir administracinių gabumų, pasižymėjo stipria teisine sąmone ir tauriu žmoniškumu“. Bet Lietuva neteko savo didybės ir stiprybės, nes, pasak Sužiedėlio, „Tautis ir pakantūs žmonės, jeigu jie tvirtiau nesiremia savo kultūra, darosi imlūs ir nuolaidūs sve-

timai dvasiai, o su laiku ir fizinei jėgai“ (PLB Antrąjo Seimo darbai, 68).

Taigi, kaip matome, pralaimėjome kultūrinėje plotmėje. Tauta, kuri davė valdovus daugeliui sostų, pati tapo baudžiauninke ir pašaijos objektu. Sakoma, kad istorija kartojasi. Todėl reikia pakilti, kad jos raičiai būtų kūrėjai, bet beveik visi gali būti kūrėjų rėmėjai. Todėl ir yra rengiamos Kultūros premijų šventės, kad mūsų žvilgsniai nuo kasdienybės pakiltų link kultūrinų vertybių.

Nebus nei operos pastatymų, nei koncertų, jeigu bus tuščios sales. Tas pat liečia ir mūsų spaudą. Lankytojas, žiūrovas ir skaitytojas yra taip pat labai svarbi kūrybos vyksmo dalis. Joks kūrėjas negali veikti tuščioje erdvėje. Tie, kurie skaito šiuos žodžius, ir tie, kurie dalyvaus premijų šventėje, yra taip pat šios kūrybos dalyviai. Kultūros rūmai yra kaip avilys: jame yra auklės, kariai, tranai ir darbininkės. Kol visi sustartina savo funkcijas atlieka, tol avilys linksmai dūžgia ir kvepia medumi. Tad būkime, kaip tos bitelės, ir bendrai dirbkime tautinės kultūros labui! Iš šios šventės turime išsiskirstyti atsigaivinę, sustiprėję ir didesniems darbams pasirengę!

Lietuvių tyrimo ir studijų centro atidaryme. Iš kairės: Kazys Bertašius su žmona prie savo eksponatų.

Nuotr. J. Tamalauičio

SVETIMŠALIŲ LEGIONE

VALIUS KUTKEVIČIUS

I Prieš karą gyvenau Grinkišky. Ten mano motina turėjo mažą kepyklą ir arbatinę, o aš tarpais vykdavau į Kauną pas savo dėdę, kuris Žaliakalny turėjo didelę šaltkalvių dirbtuvę. Kai rusai užėmė Lietuvą, aš mažai apie komunizmą nusimaniau. Žinoma, kad tai yra darbininkų valdžia ir kad jie yra bedieviai. Tų pačių metų rudenį užsimačiau būtinai nuvykti į Vilnių, aplankyti apdaiuntuą Gedimino kalną ir kitas istorines vietas. Taip ir padariau.

Bet, atvykęs į Vilnių, buvau slaptos policijos sulauktytas. Sakė, kad nebijočiau, kad tereikės truputį išsiaiškinti. Nebuvau niekuo prasikaltęs, tai ir nebijoju. Galvojau, apklausinės ir paleis, didelis čia daiktas, bet labai apsirikau. Tą patią naktį atsiradau NKVD rūmuose. Jie pradėjo klausinėti, ar turiu užsieny giminių. Sakau, taip. Mano mamos sesuo gyvena Amerikoje. Pasodino į kampą ant kėdės be atramų, pastatė kareivį žiūrėti, kad sedėčiau tiesiai, apsigalvočiau ir prisipažinčiau, nes jie žino, kad esu vokiečių šnipas.

gudai, tai žmonės, kurie galėjo suprasti lenkiškai, rusiškai ir lietuviškai, bet nė vienos kalbos gerai nemokėjo, tai ir išsiaiškinti buvo sunku.

Vieną vakarą atsisakiau valgyti smirdančios sriubos. Taip pat ir kitą dieną. Tuomet į celę atėjo kareivis, liepė pasiimti anklodę ir puoduką, nuvedė į apačią, uždarė į tokį kamputį, kuris buvo pusantro žingsnio ilgumo ir vieno žingsnio platumo, vidury maža kanalizacijos skylė, kuri smirdėjo taip, kad sunku buvo ir kvėpuoti. Nebuvo kur vaikščioti, o ir gulėti negalėjai: buvo per trumpa kojom. Aukštai prie lubų lango stiklas išmuštas, o buvo sausio mėnuo, tai tam kamputy ir snaižės laktė. Gavau į dieną riekutę duonos ir puoduką karšto vandens. Nuo šalčio visas kūnas ėmė skaudėti, net odos spalva pradėjo keistis. Čia išbuvau tris paras. Po jų vėl atvedė į kalėjimą, tai čia buvo nors šilta, tikras sovietų rojus.

Apie tą tardymą būtų galima daug prirašyti, bet ne aš vienas ten buvau, tą patį žino ir kiti žmonės. Lukiškio kalėjimą jie vadindavo Vilniaus universitetu. Jame buvo daugiau negu trys tūkstančiai kalinių, o prieš pat vokiečių rusų karą buvo net daugiau. Man buvo kaip stebuklas, kai po šešių mėnesių pašaukė naktį į raštinę, atidavė popierius ir paklausė, kur važiuosiu. Tada pagyrė, kad greit reikės stoti į raudonąją armiją, dar liepė pasirašyti, kad išėjęs iš čia niekam nepasakosiu. Ėmė noras paklausti kodėl, bet nekliausiau, nes jau buvau sužinojęs, kad marksizmas-leninizmas yra visų XX amžiaus diktatūrų tėvas.

Užtat kai 1944 m. liepos mėnesį sustojė mašina prie mano namo Grinkišky ir paklausė, ar noriu važiuoti, ėmė tik kelias minutes apsigalvoti ir pasirinkti, kur eiti – į kalėjimą, į raudonąją armiją ar į mišką. Iš tų trijų galimybių nepasirinkau nė vienos.

Palikau savo dar tris brolius, labai verkiandį motiną ir išlėkiau į Vokietiją. Vokietijoje tą rudenį išsiuntė apkasų kasti, visai netoli Lietuvos tarp Mozūru ežerų, vėliau į Lenkiją, iš ten vėl į Svalvikijos pasienį. Kai 1945 m. rusai pradėjo puolimą, atsidūrėme katilė prie Dancigo. Iš vakarų buvo generolo Černikovskio armija. Tai tas pats Černikovskis, kuris rugpjūčio pirmą dieną užėmė Kauną. Vėliau jis žuvo prie Karaliaučiaus. Iš šiaurės buvo generolas Begramian, kuris liepos mėnesio 13 d. užėmė Vilnių, o iš pietų generolas Rokosovskis, kuris kovo mėnesį 20 dieną užėmė Dancigą.

Prie Dancigo praradau savo dalinį, tai tris dienas jo ieškojau. Net prie volksšturm buvau prisidėjęs. Jau ir alkis pradėjo kankinti. Vakare radau gražų namą, įėjau į vidų. Nieko nėra, šilta, o duona taip kvepia, kad net seilės teka. Išieškojau visą namą, bet duonos neradau. Grįždamas per krūmus, beveik užlipau ant kryžiaus. Geriau išsiūriėjęs, pamačiau, kad tas kryžius buvo mažas, pirmojo pasaulinio karo paminklas. Ant jo išskaičiau Samsonovo vardą ir iš istorijos atsiminiau, kad jis, kai buvo jo armija sumušta, čia nusivė. Dabar tuo metu gal kelioms valandoms ta vieta buvo tapusi niekieno žeme, kurioje aš klaidžiojau.

Vėliau sutikau kitą lietuvių, o vieną dieną sutikome klaidpėdį leitenantą, kuris mus atvedė į karo lauko ligoninę, ir tapome ligoninių nesikais. Mūsų darbas buvo nešti sužeistus kareivius į operacinę, o kartais net ir palaikyti, kol amputuoja ranką ar koją. Kartą paklausiau, ką daryti su amputuota koja? Sako, nuėšk ir pridėk prie kurio nors jau negyvo. Taip ir nešiojom vokiečius, lietuvius ir rusus dieną ir naktį.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ FONDAS ŽVELGIA Į ATEITĮ

ANTANAS JUODVALKIS

Po įvykusio Lietuvos fondo visuotinio metinio narių suvažiavimo fondo vadovybė rikiuoja darbus ir ruošiasi LF pelno paskirstymui. Pastarosios dvi savaitės buvo skirtos posėdžiams, pasitarimams ir veiklos gairių peržiūrejimui.

Lietuvių fondo valdybos posėdyje pirm. Marija Remienė pranešė apie susitikimą su St. Peterburgo lietuviais, LF igaliojimo iššūkį, koncertų ruošimą ir kitus reikalus. LF igaliojimo Janina Gerdvilienė St. Peterburgo ir apylinkių lietuviams sukvietė Lietuvos lietuvius, kuriems, atvykęs LF tarybos pirm. Stasys Baras ir valdybos pirm. Marija Remienė, paaiškino apie LF ir LF santykius, kapitalo telkimą, pelno paskirstymą ir bendrą veiklą. Susitikimas su vietos lietuviams ir rūpimų klausimų išaiškinimas buvo naudingas abiem šalims. Grįžtama prie LF steigimo nuotaikų ir bus bandoma tęsti tampsnį bendradarbiavimą. Tuo labiau, kad dabar yra palankesnės nuotaikos, esant krašto valdybos pirmininku LF steigėjui dr. A. Razmai.

Keičiantis gyventojų sudėčiai, didžioji lietuvių dalis apsidžia buvusius gyvus lietuvių telkinius ir kelias į naujas vietas. Likusiųjų veikla apsilpsta ir įstengia atlikti tik būtinuosius reikalus – suruošia minėjimus, pagerbimus, pamini kitokius įvykius, o platesnei veiklai ar talkai nebeteri pakankamai jėgų, nes jaunimo "kaip ir nematyti bendrinėje veikloje.

Steigiant Lietuvos fondą buvo išplėstas lietuvių igaliojimo tinklas ir veikė prie kiekvienos LB apylinkės valdybos. Laikui bėgant, igaliojimo skaičius mažėjo ir šiandien priskaičiuojama tik 17 igaliojimų ir tai daugiausia surastų LF valdybos pirmininkės ir ne visada įtelpantių LB valdybos sudėtyje. LF igaliojimo klausimas yra jautrus ir bus stengiamasi juo tinkla plėsti, kad būtų kiekvienoje LB apylinkėje.

Lietuvių fondo idėjai garsinti didesnėse lietuvių gyvenvietėse ruošiami vakarai, koncertai ir kitokio pobūdžio renginiai. Naujoji LF igaliojimo Los Angeles apylinkės lietuviams Violeta Gedgaudienė gegužės 13 d. ruošia aukšto lygio koncertą, kurio programą atliks solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė, smuikininkė Linda Vareckytė ir muzikas Alvydas Vasaitis. Į Los Angeles vyksta ir LF valdybos pirm. M. Remienė.

Valdybos sekretorė ir reikalų vedėja Alė Steponavičienė pranešė apie pasirošimą LF pelno skirstymui. Padaryta prašytojų santrauka, padauginama prašymų kopijos ir įteiktos kiekvienam komisijos nariui susipažinti, kad pasirošytų apklausinėmumui. Šiais metais prašoma iki šiol negirdėta suma, apie vieną milijoną dolerių, kai tuo tarpu skirstymui LF taryba yra leidusi 230,000 dol. Kaip surasti aukso vidurį, kad prašytojai būtų patenkinti?

Tarybos pirm. Stasys Baras aptarė anketos klausimą, papasakojė geros valios kelionės į Floridą išpūdžius, padėkojo valdybai, ypač jos pirmininkei ir sekretorei už gerą pasirošimą metiniam LF narių suvažiavimui ir paruošimą pelno skirstymui (plačiau juo pranešimas bus paminėtas LF tarybos posėdžio apžvalgoje).

Lietuvių fondo informacijos vadovas pasidžiaugė tinkamu dėmesiu metiniam narių suvažiavimui ir jo aprašymais, at-

spausdintais plačiojoje lietuvių spaudoje bei pranešimais radijo laidoje. Kai kam užkliuvo B. Gajausko įrašymas į LF narius. Vieno laikraščio redaktorius net redakcinį straipsnį paskyrė. O buvo taip. Suvažiavimo dalyvis Antanas Makaras iš Hot Springs, AR, pasiūlė įrašyti Balį Gajauską į LF narius ir paėmęs skrybėlę perėjo per susirinkusius. Išdinkinui K. Dočkui su talkininkais suskaičiavus surinktus pinigus, buvo rasta 482 dol., o kažkuriam ten esančiam papildžius, buvo užpajamuota 500 dol., ir B. Gajauskas su šeima įrašytas LF nariu. Apie tai buvo informuotas susirinkimas. Napatiko laikraščio redaktoriui, kad pinigai pasiliko Lietuvių fonde, o ne buvo įteikti B. Gajauskui. Bet A. Makaras aiškiai paskelbė, kad surinktais pinigais B. Gajauskas bus įrašytas LF nariu, o ne kuriam kitam tikslui. Paskelbus sumą ir įrašymą nariu ne vienas susirinkimo dalyvis nepasiūlė kitaip tuos pinigus panaudoti. Tad kas turėjo teisę aukotojų valią pakeisti? LF vadovybė tik įvykdė susirinkimo dalyvių valią, o kodėl tada tylėjo redakcinio rašytojas?

LF tarybos ir valdybos nariai asmeniškai sumetė 500 dol. ir išvykstančiam B. Gajauskui įteikė su trijų prezidentų medaliu. O kokiu dovaną įteikė vadinamas „Pasaulio lietuvių centras“, kai ten atsilankė B. Gajauskas? Juk ne vargšai pensininkai ten dalyvavo, o prezidentingieji profesionalai! Redakcinio autorius nepažymėjo, kad buvo LF vadovybės narių asmeniškai apdovanotas ir pagerbtas B. Gajauskas, o tik išliejo savo pagiežą Lietuvos fondui, nors jo redaguojamas laikraštis yra LF remiamas kaip ir kiti.

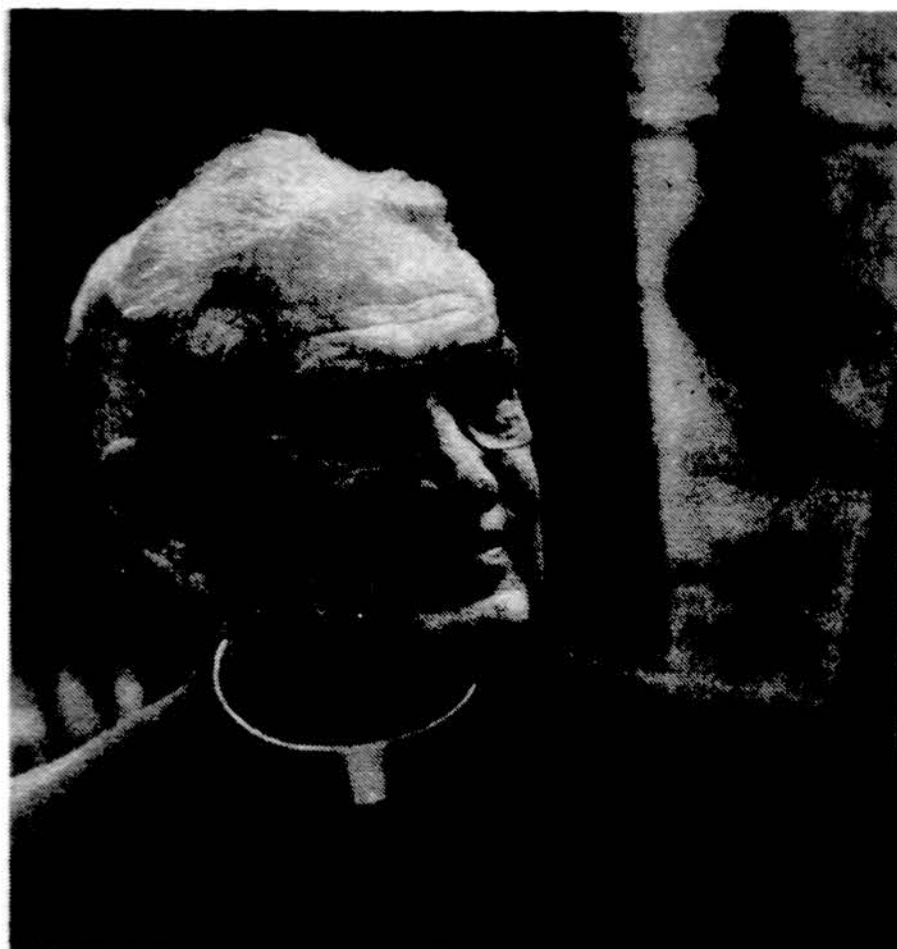
Tenka pastebėti, kad vis dažniau atsiranda prašytojų paremti tą ar kitą reikalą. Geravaliai tautiečiai atsiliepia ir prašomam tikslui aukoja, o atsiskaitymo nesulaukia arba surinkti pinigai panaudojami visai kitiems tikslams. Organizacijos turi kontrolės komisijas, kurios tikrina valdybų veiklą ir tvirtina pateiktas apskaitas, nuimdamos nuo jų atsakomybę. Ar nebūtų gerai, kad ir tokių iniciatorių surinkti ir išleisti pinigai LB vienietų kontrolės komisijų būtų patikrinti ir paskelbti viešai.

Tarybos posėdis

Po poros dienų (IV.27) įvykęs LF tarybos posėdis praėjo ramiai, nors buvo pasidalinta praėjusio narių suvažiavimo išpūdžiais, aptarti kapitalo investavimo būdai, palikimų reikalai, pelno paskirstymas ir kiti.

Posėdį vedė tarybos pirm. Stasys Baras. Pasveikino per rinktus bei naujai išrinktą tarybos narę Ofeliją Baršketytę ir kontrolės komisiją, į kurią atėjo jauni profesionalai revizoriai – Vytenis Kirvelaitis, Pijus Stončius ir Juozas Žygas (perrinktas). Pirmame šių metų ketvirtyje įstėjo 26 nauji nariai ir pagr. kapitalas paaugo 38,460 dol. ir dabar sudaro 4,265,000 dol. pagr. kapitalo. Didelį dėmesį skyrė igaliojiniams, kurių tinklą reikia plėsti savo jėgomis, nes LB-nė turi savo tikslus ir darbo barus.

Pelno skirstymo komisija turės gerai pagalvoti, kad būtų paremti patys reikalingiausi projektai, nes prašymų yra 4 kartus daugiau, kaip taryba

Kun. Vytautas Pikturna – jubilias.

PUSĖ ŠIMTMEČIO PRIE ALTORIAUS

JUOZAS PRUNSKIS

Savo sumanumu, religinės minties platumu, patriotiniu ryžtu švytintis kun. Vytautas Pikturna šiemet švenčia auksinį kunigystės jubiliejų. Tai malonus žemaitis, gimęs 1915 m. vasario 15 d. Kelmėje. Baigęs Šiaulių gimnaziją, įstojo į Kauno kunigų seminariją, mokėdamas studijas Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-fi-

losofijos fakultete. Baigęs studijas 1939 m. birželio 3 d. buvo išventintas kunigu. Šventimus suteikė arkiv. J. Skvireckas. Kaip pasižymintis savo sugebėjimais, buvo paskirtas Kauno IV gimnazijos kapelionu. Lietuvą okupavus bolševikams ir uždraudus religijos dėstymą mokyklose, jis vis rado būdą tęsti moksleivių religinį auklėjimą.

leido skirstyti. Plačiau stabilėjo prie grįžusių anketų ir jų pasisakymų. Štai keli būdingesni siūlymai: pirmųjų penkių milijonų pelną naudoti išievojus kultūrinei ir švietimo veiklai remti, o antro penkmilijono pelną skirti laisvajam lietuvių LF igaliojiniui: vidurinei Floridai – žurnalistas Jurgis Janušaitis ir jau atsiuntė pirmuosius įnašus, ir Hot Springs, AR – Salomeja Šmaizienė, vietinių lietuviškų radijo laidų vadovė. Ji užima pasitraukusio ir daug pasitarnavusio igaliojimo Antano Makaro vietą („Drauge“ skaitėme jos sesers atsiminimus apie pergyvenimus Sibiro tremtyje). Nuoširdi padėka A. Makarui už jo rūpestį Lietuvos fondu. Chicago priemiesčių lietuviams igaliojimo pareigas eiti sutiko Rita Kisieliene.

Apie pelno skirstymą trumpai kalbėjo buv. pirm. dr. A. Razma ir komisijos pirm. Povilas Kilus, nes komisija pareigomis dar nepasiskirstė. Lietuvių dailiojo meno instituto ir Lietuvių meno muziejaus pirm. dr. G. Balukas pasidžiaugė sėkminga vaikų meno paroda, įvykusia Čiurlionio galerijoje. Parodoje dalyvavo 114 vaikų su 300 darbų. Projektuojamas įsteigti meno muziejus Lemonte lietuvių centre, jei bus pakankamai lėšų.

Įdomų ir išsamų pranešimą padarė finansų komisijos pirm. Rūta Juskenė. Po rinkimų keičiasi Amerikos ekonomika, tad tenka peržiūrėti ir Lietuvos Fondo kapitalo investavimus, kad galima būtų gauti didesnį pelną. Tarėsi su banko ir L. Fondo investavimo specialistais, kurie mano, kad reiktų LF investavimuose padaryti pakeitimų ir siūle finansų komisijai susirinkti ir peržiūrėti esamą padėtį. Taryba pritarė pirmi-

ninkės siūlymui ir pavedė artimiausiu laiku sušaukti posėdį.

Vėlesnėmis žiniomis, posėdis įvyko ir finansų komisija siūlo grįžti į akcijų rinką ir investuoti į akcijas apie 10% turimo kapitalo. Šį nutarimą jau patvirtino egzekutyvinis komitetas ir neabejojama, kad patvirtins ir taryba, nes finansų komitete yra pusė visų tarybos narių.

Užsklandai

LF pelno skirstymo komisija turėjo savo posėdį balandžio 29 d. LF būstinėje. Pirmiausia išrinkto valdžią – pirmininku Povilą Kilių (LF atstovą), o sekretorium dr. Petrą Kisielių (LB atstovą). Kiti nariai: LF – dr. G. Balukas ir D. Kojelytė, antrininkas M. Drunga, JAV LB – Robertas Vitas ir Arvydas (Nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJAI MIRUSIEMS PRISIMINTI AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

a.a. Aleksandras Siliūnas:
Ald. Tamošiūnienė	V. Tumosa
A. Visvydas
a.a. Juozas Fabijonas:
VI. ir D. Jurciai	a.a. dr. Antanas Čerškus:
S. Undraitienė
a.a. Antanas Balčiūnas:
M. Balčiūnienė	a.a. dr. Alfonsas Ažubalis:
D. Voss
a.a. Ona ir Adolfas Juodka
Pr. Juodka	a.a. Adolfas Markelis:
dr. J. Jakševičienė
a.a. Aleksandras Tornau:
L. Tornau
D. Mielulis
J. Mielulis
L. ir L. Šmulskiai
S. ir A. Jelioniai
I. ir A. Rimavičiai
L. Sodeikienė
O. ir M. Baukai	a.a. Marija Stašaitienė:
Ir. ir D. Borgogni
J. Šimoliūnienė
a.a. Ona Švirnickienė:
Al. Švirnickas	a.a. Liudvikas Šmulskytis:
dr. L. Griniūtė-Šmulskienė
R. Martynas
B. ir J. Lintakai
R. ir V. Karobliai
M. ir A. Pauperai
St. Kiršinas
B. ir V. Motušiai
A. Čepėnas
I. ir J. Rimkūnai
K. Puzinienė
a.a. Bronius Kasakaitis:
V. Šaulys	
a.a. kun. F. Gureckas:
P. Kinderienė	Nežinomas aukotojas
Nuoširdžiai dėkojame!
Lietuvos Dukterų draugija
a.a. V. Tumosa:
M. Doyle	

Lietuvą užėmė naciai veiklų patriotą kun. V. Pikturną areštavo. Gestapas nuo 1941 m. jį kalino įvairiuose kalėjimuose, kol nugabeno į žiauriają Dachau koncentracijos stovyklą, kur išlaikė iki pat 1945 m. balandžio 30 d., kada pralaimėję karą naciai sužlugė. Tada jį ir kitus kalinius, kurių į Dachau buvo suvežta iki 10,000 (jų tarpe 1,300 kunigų) išlaisvino amerikiečių kariuomenė.

Laisvę atgavęs kalinys gilino studijas Insbruko ir Miuncheno aukštojoje mokykloje, drauge būdamas ten ir lietuvių studentų kapelionas. Rūpinosi ligoninėse ir kalėjimuose laikomais lietuviams toje apylinkėje, keletą metų buvo lietuvių kunigų sąjungos vicepirmininkas, redagavo tos sąjungos biuletenį „Vox Temporis“ (Laiko balsas), buvo ateitininkų sąjungos dvasios vadovas, buvo Lietuvos rezistencijos buvusio politinių kalinių sąjungos pirmininkas. Dirbo Lietuvių Raudonojo Kryžiaus vadovybėje.

1949 m. emigravo į JAV ir čia buvo Marijos Angelų Karalienės parapijos Brooklyne asistentas. Šiose pareigose išbuvo iki 1981 m., kada pasitraukė ir užtarnautą poilsį. Buvo veiklus Lietuvių sąjungoje ir jos pavedimu suorganizavo šeštadieninę lietuvištinę mokyklą prie Apreiškimo parapijos. Jis buvo lietuvių žurnalo „Lux Christi“ redaktorius, parašė knygą apie šv. Mišias – „Amžinoji auka“. Rašė straipsnius „Naujajam gyvenimui“, „Ateičiai“, „Amerikai“. Parašė tris tomus (visiems liturginiams ciklams) pamokslų, kuriuos panaudoja išeivijos ir kai kurie lietuvių kunigai. Pamokslai turtingi mintimis, pavyzdžiais, papuosti poezijos posmais.

Dabar kun. V. Pikturna gyvena Riviera Beach, Floridoje. Apylinkių lietuviams laiko pamaldas šv. Povilo nuo Kryžiaus bažnyčioje toje kolonijoje ir dar važinėja į šv. Colemano bažnyčią Pompano Beach, kur irgi teikia lietuviams religinius patarnavimus. Kai vasaros mėnesiais Floridoje atsiranda karščiai ir daugelis lietuvių išvažinėja į šiaurę, kun. V. Pikturna vyksta į Brooklyną, N.Y., ir ten talkina lietuvių sielovadėje.

Nežiūrint kalėjimų ir koncentracijos stovyklos sunkumų, ir sulaukęs 74 m. amžiaus, yra dar pajėgus. Kartu su juo kunigais buvo įšventinti 29 lietuviai, o tik 15 belikę gyvų. Jie nusprendė savo jubiliejų švęsti birželio 4 d. Kauno katedroje, kur buvo įšventinti.

CLASSIFIED GUIDE

<p>REAL ESTATE</p> <p>RE/MAX GREIT PARDUODA REALTORS</p> <p>RIMAS L. STANKUS 361-5950 636-6169</p> <p>Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.</p>	<p>REAL ESTATE</p> <p>MLS KOMPIUTERIŲ</p> <p>pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMA mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus</p> <p>J. BACEVIČIUS BELL-BACE REALTORS INCOME TAX - INSURANCE 6529 S. KEDZIE 778-2233</p>
<p>AR NORITE PARDUOTI?</p> <p>Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai – dabar.</p> <p>O'BRIEN FAMILY REALTY Tel. - 434-7100 & 436-8600</p>	<p>ŠIMAITIS REALTY</p> <p>Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris Nuosavybių pardavimas. Income Tax. 5953 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 436-7878</p>
<p>POPULAR LITHUANIAN RECIPES</p> <p>Nauja devintoji laida Suredagavo Juzė Daužvardienė</p> <p>Šiomis dienomis „Drauge“ spaustuve atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.</p> <p>Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.</p> <p>Kaina su persiuntimu \$6.50 Illinois gyventojai moka \$8.94 Užsakymus siųskite:</p> <p>DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629</p>	<p>KMIECIK REALTORS 7922 S. PULASKI RD</p> <p>DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER 284-1900</p> <p>Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.</p>
<p>FOR RENT</p> <p>Išnuomojamas gražus 2 mieg. butas Marquette Parko apyl. Apšildymo ir virimo dujos, virykla, šaldytvas, oro vėsinimas; parketo grindys, balkonas. Suaugusiems. Tel. 737-0835.</p>	<p>MISCELLANEOUS</p> <p>A VILIMAS MOVING</p> <p>Tel. 376-1882 ar 376-5996</p> <p>10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.</p> <p>FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. - GA 4-8654</p>
<p>ELEKTROS VEDINIŲ – PATAISYMAI</p> <p>Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesčių, Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.</p> <p>655-2020 KLAUDIJUS PUMPUTIS</p>	<p>"ATTENTION – GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100.</p> <p>Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 EXT. A7765".</p>

DRAUGE GAUNAMI NAUJASIS LEIDINIAI

FIGHTERS FOR FREEDOM, Lithuanian partisans versus the U.S.S.R. J. Daumantas. 279 psl.	\$10.00
THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA 6 tomas. 678 psl.	\$10.00
LITHUANIAN FRATERNALISM: 75 YEARS OF U.S. KNIGHTS OF LITHUANIA. William Wolkovich-Valkavičius. 303 psl.	\$20.00
VENGEANCE ON THE RUN. I tomas. Saulius Sužiedėlis, Ph.D. 32 psl.	\$5.00
LITHUANIAN HERITAGE DICTIONARY. Renyi MEMORANDUM ON THE RESTORATION OF LITHUANIA'S INDEPENDENCE. Dr. D. KRIVICKAS. 142 psl.	\$7.00
CROSSES IN THE ARCTIC, a Lithuanian woman survives the Gulag. Matilda Meliene. 179 psl.	\$5.00
NUO PLUNGĖS IKI MAROKO, atsiminimai. Kazys Pabedinskas. 438 psl.	\$10.00
VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS. Genr. Songinas. 182 psl.	\$8.00
KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA. Br. Kviklys. 608 psl.	\$23.00
LENKŲ OKUPACIJOJE IR JŲ KALĖJIMUOSE. atsiminimai. Povilas Petkevičius. 187 psl.	\$8.00
NUO BIRUTĖS KALNO, poema. Maironis.	\$6.00
KRITUSIEJI UŽ LAISVĘ, II tomas. Vladas Ramojus. 195 psl.	\$5.00
LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SPAUDOS BIBLIOGRAFIJA 1975-1979. Red. J. Dainauskas ir P. Gaučys. 414 psl.	\$12.00
GINTARĖLIAI, elementorius vaikams lietuviškai mokyti. E. Ruzgienė. 85 psl.	\$8.00
- Pastaba. Užsakant knygas per pašta. pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

KOMP. VL. JAKUBENO PAGERBIMO AKADEMIJA

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1989 m. gegužės mėn. 11 d. 5

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo Lietuvos Vyčių Mišios už Lietuvos žuvusius balandžio 23 d. Iš kairės: šventės pirm. Rita Zakarkaitė, šalia jos — sol. A. Brazis ir akompaniatorė A. Brazienė.

SEMINARAS — ŠV. MIŠIOS

PETRONĖLĖ TOTORAITIENĖ

Šių metų balandžio 16 dieną dvasinio atsinaujinimo centre Putname Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys surengė seminarą, tema „Šventosios Mišios“. Šis seminaras susidėjo iš dviejų dalių: žodžio liturgija ir Eucharistijos liturgija, sekant paskirstymą, randamą Vatikano II konstitucijoje apie liturgiją.

Pirmąją dalį — žodžio liturgiją — pravedė vienuolyno kapelionas dr. Valdemaras M. Cukuras, o antrąją — Providence kolegijos profesorius kun. Antoninas Jurgelaitis, O.P. Seminarą atidarė 10 val. ryta vienuolyno provincijoje ses. Bernadeta. Viskas vyko pal. arkiv. Jurgio Matulaičio vardo salėje, į kurią susirinko apie 60 dalyvių.

Kun. Cukuras pradžioje pacitavo vėliausiu Vatikano dokumentų vietas, kurios liečia liturgijos klausimus, ypač šv. Mišių liturgiją. Po to jis trumpai aptasakė žodžio liturgijos raidą istorijos bėgyje. Pradžioje šv. Mišių liturgija buvo gana trumpa. Ją sudarė eilė dėkėjimo maldų, o po to vyresnysis — vyskupas arba vadovaujantis kunigas ištikimai pakartodavo Paskutinės vakarienės metu Jėzaus ištartus žodžius, kuriais jis įsteigė Šventiausiają Eucharistiją, paverčiant duoną ir vyną į savo kūną ir kraują. Nuo pat pradžios šv. Mišių aukotojai laikė centriniu savo uždaviniu vykdyti Mokytojo paliepimą „tai darykite mano atminimui“.

LIETUVIŲ FONDAS

(atkelta iš 4 psl.)

Tamulis, antr. Aušra Liulevičienė.

Po posėdžio susitiko su paramos prašančių lietuviškų institucijų pirmininkais ar atstovais. Tą šeštadienį į apklaušinėjimą buvo atvykę JAV LB krašto valdybos atstovai — vicepirm. finansams Br. Juodelis, Švietimo tarybos pirm. R. Kučienė ir Kultūros tarybos pirm. D. Kučienė. PLB valdybai atstovavo pirm. dr. V. Bieliauskas, Švietimo komisijos pirm. M. Lenkauskienė ir Kultūros k-jos pirm. Ir. Lukoševičienė. Lituanistikos institutui atstovavo pati pirm. dr. V. Kelertienė, Lietuvių tyrimo ir studijų centrui — dr. J. Račkuskas, Lietuvių dailės institutui ir muziejui — Em. Hollenderis. Ar buvo ir daugiau atvykusių apklaušinėjimui, neturiu žinių, nes informacija į tokius posėdžius neįsileidžiama. Nei informacijai, nei tarybos nariams paramai gauti prašymų ir sumų sąrašai neduodami.

Palauksime LF pelno skirstymo komisijos nutarimų ir tada plačiau painformuosime lietuviškąją visuomenę ir spaudos bei radijo darbuotojus.

Šis įsakymas apaštalių buvo perduotas savo mokiniams, o tie savo ruožtu — savo ipėdiniams vyskupams ir kunigams, kurie per visus amžius iki šių dienų šią šventą pareigą vykdė.

Po to kun. Cukuras paaiškino, kaip buvo pamažu įvesti skaitiniai iš N. T. evangelijų ir apaštalių laišku, kaip susidarė paprotys rūpestingai pasiruošti šv. Mišių aukai, kodėl buvo įvesta įvedamoji Mišių dalis ir kaip visi su atida klausydavosi Dievo ikvėptųjų žodžių skaitymo, kaip visais laikais Evangeliją skaitant būdavo pagarbiai atsištomama. Jis taip pat paaiškino, ką reiškia tie trys kryželiai, kuriais Evangelijos skaitytojas (ar giedotojas) pažymi kaktą, lūpas ir krūtine. Kalbėtojas nurodė, kad po Vatikano II naujai buvo iškelta Dievo žodžio kuriamoji sakramentinė galia, kodėl dabar visi tikintieji yra raginami giliau šį žodį vertinti.

Pirmoji — žodžio liturgijos — dalis baigiama tikinčiųjų malda, kurioje visiems susirinkusiems duodama proga pareikšti savo rūpestius bei intencijas ir pasijusti aktyviais šios liturgijos dalyviais. Žodžio liturgijoje tikintieji pasijunta esą besimeldžiant bendruomenė. Iš to yra praktiška išvada, sakė paskaitininkas, kaip labai svarbu visiems dalyviams aktyviai jungtis prie giedojimo, atsakinėjimų ir kunigo maldas ir atidaus klausymosi tai dienai skirtųjų skaitinių. Šito laikantis, kiekvienas katalikas, katalikė pamažu subręš savo tikėjimo pažinime ir iš šv. Mišių gaus savo dvasiai nenusakomą turtą. Šitaip kartu meldamiesi tikrai galės pasijusti esą vienos šeimos nariai. Individuali malda, pvz. rožančiaus kalbėjimas, maldaknygės maldų skaitymas ir t.t., aišku, yra nepaprastai gera priemonė bendrauti su Dievu, jam atsiverti ir jį pagarbinti, tačiau šv. Mišių malda yra pirmoje eilėje bendruomeninė malda, kurioje visi kartu su aukojančiu kunigu kylame prie Dievo, įsijaučiame į jo Sūnaus Amžinojo žodžio aukos paslaptį. Kun. Cukuras dar priminė, kad šv. Mišių aukos vertė nepriklauso nuo aukojančio kunigo asmeninio šventumo ar tobulumo. Kartais ir visiškai netobulam ar nevertam kunigui atnašaujant, šv. Mišios yra ta pati Viešpaties Jėzaus Kristaus mirties ant kryžiaus Golgotos kalne auka. Priklausys nuo mūsų, kurie dalyvaujame, nuosirdaus įsijungimo ir susivienijimo su Kristumi.

Po žodžio liturgijos paaiškinimo 11 valandą vienuolyno koplyčioje buvo laikomos šv. Mišios. Šių Mišių intencija pasiūlyta vienuolyno vadovybės buvo už pašaukimus, būtent melstis, kad Viešpats siųstų naujų kandidatų į kunigų ir vie-

nuolių eiles. Seminaro dalyviai labai aktyviai įsijungė į šią liturgiją savo giedojimu ir gražiai perskaitydami dienas skirtus Šv. Rašto tekstus, taip pat dalyvaudami tikinčiųjų maldoje bei aukojimo procesijoje. Pamokslą pašaukimo tema pasakė vienuolyno kapelionas kun. V. Cukuras, iškeldamas pašaukimų prasmę, dabartinę Bažnyčios būklę, kuri šaukiasi naujų jėgų, kurios papildytų kunigų bei vienuolių eiles, ypač mūsų lietuvių išievių tarpe. Po šv. Mišių buvo pietūs ir trumpa pertrauka. 1:30 val. p.p. visi vėl rinkosi į salę išklausti kun. A. Jurgelaitis, O.P., paskaitos apie Eucharistijos liturgiją — svarbiausią šv. Mišių dalį. Kun. Jurgelaitis pirmiausia paaiškino, kad ši liturgijos dalis prasideda iškilminga padėkos malda — Prefacija. Prieš prefaciją yra paruošiamos aukos: duona ir vynas. Dažniausiai šios dovanos atnešamos parinktu dalyvių procesijoje, o kunigas jas, kalbėdamas aukojimo maldas, pastato ant altoriaus. Prefacijos maldos metu visi pagarbiai atsištomia ir josios pabaigoje visi kartu sukalba arba gieda „Šventas...“ Po to jau yra pati centrinė šv. Mišių dalis — konsekracija. Jos metu kunigas pakartoja Jėzaus žodžius, pasakytus Paskutinės vakarienės metu ir įvyksta didysis stebuklas — duona ir vynas tampa Jėzaus Kristaus kūnu ir krauju. Kaip šis nuostabusis pasikeitimas įvyksta, žmogaus protas neįstengia išaiškinti — vienintelis atsakymas yra mūsų tikėjimas. O Jėzaus žodžiai, pasakoti apaštalamis jau kita proga ir randami pas šv. Joną, yra: „Mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame... Kas valgo šią duoną — gyvena per amžius“ (Jon. 6:55-58).

Paskaitininkas pabrėžė, kad šioje šv. Mišių liturgijos dalyje visi turime dalyvauti su dideliu susikaupimu, nuolankiai reikšdami padėką Dievui už viską, ką mes iš jo esame gavę, ir taip pat atsiprašyti už dažnus įpeidimus ir melstis, prašant Dievo pagalbos ateityje. Turime niekad neišleisti iš akių, kad čia konsekracijos metu ant altoriaus prieš mūsų akis tikrai kartojasi ir sudabartinama mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kančia ir mirtis ant kryžiaus Golgotos kalne. Viešpats viską paaukėjo už mus. Kun. Jurgelaitis dar priminė, kad galima, jei kas dalyvauja keliose šv. Mišiose, priimti šv. Komuniją du kartus per dieną.

Po kun. A. Jurgelaitis paskaitos buvo klausimų iš dalyvaujančių pusės. Atsakinėjo ir paaiškinimus davė abu kalbėtojai. Buvo gana gyvas pasidalinimas mintimis ir informacijomis. Po to apie 4 val. visi rinkosi į vienuolyno koplyčią.

Kompozitoriaus Vlado Jakubėno draugijos steigiamasis susirinkimas buvo 1981 metų gruodžio 10 d., Jaunimo centre ir jame dalyvavo 15 asmenų. Jame buvo nutarta įsteigti draugiją, kuri rūpintųsi Vlado Jakubėno kultūrinio ir finansinio palikimu. Čia buvo išrinkta ir laikinoji valdyba, kuriai vadovavo Jonas Vasaitis. 1982 m. kovo 25 d. tose pačiose patalpose buvo pirmasis Vlado Jakubėno draugijos narių susirinkimas, kuriame svarstyti J. Vasaičio ir J. Kreivėno paruošti draugijos įstatų projektai. Su mažomis pataisomis priimtas Kreivėno projektas.

Draugijos tikslas surinkti, sukomplektuoti ir multiplikuoti visus Vlado Jakubėno muzikos kūrinius, spaudos apžvalgas, recenzijas ir įvairius pasisakymus muzikos klausimais. Pasiūpinti Vlado Jakubėno rankraščių ir raštų tinkama apsauga, reikalui esant, draugija gali rūpintis ir kitais lietuvių muzikos klausimais, tiesiogiai nesurūštais su Vladu Jakubėnu.

Pirmuoju draugijos pirminku buvo J. Vasaitis. Jam po metų pasitraukus, jo vietą užėmė Ed. Šulaitis, o kiti valdybos nariai buvo E. Brooks, dr. L. Šimutis, J. Kreivėnas, P. Mielulis. Prieš dvejus metus mirus J. Kreivėnui, valdybon buvo išrinktas Edmundas Brooks (valdybos išdininė — Erikos vyras).

Jau 1982 m. pavasarį draugija surengė komp. Vl. Jakubėno minėjimą, surastus patalpos kompozitoriaus kūrybos originalams, surinkta nemaža kompozitorių liečiančios medžiagos, baigiama paruošti spaudai monografija apie Vl. Jakubėną.

Vienas iš pagrindinių draugijos darbuotojų buvo muz. J. Kreivėnas ir po jo mirties jaučiasi nemaža spraga. Pats J. Kreivėnas, būdamas geras komp. Vl. Jakubėno draugas, buvo surinkęs beveik visą kompozitoriaus kūrybą bei jį liečiančią medžiagą. Gerai, kad šioje srityje gauta didelė paspartis iš muzikologės L. Tamulytės-Venclauskienės, kuri tęsia Vl. Jakubėno kūrybos rinkimo darbą.

kur buvo trumpos maldos ir palaiminimas Šventiausiauoju Sakramentu. Seselės tada visus pakvietė į svetainę ir pavaišino. Tuo ir baigėsi šis jau antras seselių suruoštas seminaras. Dalyviai buvo dėkingi abiem prelegentams: kun. dr. V. Cukurui ir kun. A. Jurgelaičiui už tokias naudingas ir kiekvienam reikalingas žinias bei patarimus, liečiančius šv. Mišias ir tikinčiųjų dalyvavimą jose. Dalyviai skirstėsi, nuosirdžiai dėkodami mūsų seselemis už suteiktą progą prasmingai praleisti dieną vienuolyno aplinkoje, už seselių nuolatinių rūpestį bei globą kiekvienam, kuris tik pas jas atsilanko.

K. Toliūnas

Mielai

A.†A.

VIOLETAI KAROSAITEI

mirus, reiškiamė nuosirdžią užuojautą jos motinai ONAI KAROSIENEI, giminėms ir artimam draugui PETRUI PETRUČIUI.

Elena Jonušienė

Danutė ir Albinas Liaugminai

Stefanija ir Kasparas Radvilai

Irena ir Algis Šimkai

Ona ir Jonas Vaičekoniai

Vlado Jakubėno draugija yra įregistruota Illinois valstijoje kaip kultūrinė, ne pelno siekianti organizacija. Ji turi neeilinį statusą — draugijai paskirtos aukos gali būti nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Šiemet gegužės 15 d. sueina 85 metų sukaktis nuo komp. Vl. Jakubėno gimimo. Nors pats kompozitorius iškeliauo amžinam poilsiui 1976 m., tačiau jis savo kūrybinio palikimo, savo darbais lietuvių tautai bus amžinai gyvas.

Chicagoje jo gimimo sukaktis bus paminėta gegužės 12 d. 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje įvykstančioje akademijoje.

OBELIUOSE MIRĖ

MOK.

F. KARPEVIČIUS

Mokytoja Janina Pupelienė parašė iš Obelių, kad balandžio 19 d. Obeliuose mirė jos dėdė mokytojas Feliksas Karpevičius, 85 m. Lietuvos nepriklausomybės metais Skapiškio vidurinė mokykla ir mokytojų kursai paruošė ir į gyvenimą išleido daug gerų žmonių. Vienas iš jų, mokytojas Pranas Mikulionis, anksčiau mišres, dirbo prof. Roemerio tėviškėje Bagdonišky. Antras iš tų artimų draugų, senesniai Kaune mišres Jonas Vajėga buvo Kauno kurčių ir nebylių vaikų mokyklos vedėjas. Viekliai dalyvavo visuomeniškoje kultūrinėje veikloje. Rašė. Trečias, dabar baigęs ilgą ir garbingo mokytojo darbo amžių, Feliksas Karpevičius gimė Stanionių kaime, Pandėlio valsčiuje, rašytojo Povilo Kesniūno gimtinėje. Dirbo daugelyje kaimų ir miestelių: Kazlišky, Pandėly (vidurinės mokyklos direktorius), Obeliuose ir kitur. Jo paruošti skaičiavimo vadovėliai tuo metu (o gal ir dabar) buvo geriausi. Rašė pedagoginėje spaudoje. Dalyvavo mokytojų veikloje.

Aštuoniasdešimto gimtadienio proga jo pasveikinti į Obelius suvažiavo samdytais autobusais ir kitomis priemonėmis didelis būrys jo buvusių mokinių iš Vilniaus, Panevėžio ir kitur. Tai didelė laimė ir reta garbė mokytojui. Sergantį slaugė senutė šeimininkė Ona. Kur galėdama, jam padėjo greta gyvenanti kaimynė, didelis vargus ir neteisybę išvargusi Sibire, nekaltai kankinė Aldona Skvarnavičienė su šeima. Stengėsi padėti ir Janina Pupelienė, nors ir pati sunkiai sirgdama. Neatsilikio buvę mokiniai, draugai ir kiti kaimynai. Liko giminių Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje, kur buvo gyvenęs jo brolis Pranas.

Yra ir Chicagoje dar likusių gyvų skapiškėnu, pandėliečių ir bendrai rokiškėnu, atsimenančių a.a. Feliksą Karpevičių.

K. Toliūnas

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

Čia bus gana įdomi ir reto lygio programa. Pagrindinį pranešimą apie Vl. Jakubėno kūrybą bei darbus padarys jo monografijos redaktorė muzikologė Loreta Tamulytė-Venclauskienė, ji pailiustruodama muzikinėmis iškarpomis iš juostos.

Kompozitoriaus dainų padainuos sol. Aldona Buntinaitė, o pabaigai bus parodytas Algimanto Kezio susuktas filmas apie Vl. Jakubėną. Taip pat bus ir kuklios vaišės.

Į šį renginį yra kviečiami ne tik muzikai, bet ir plačioji lietuvių visuomenė, nes jai jis yra taikomas. Rengėjai laukia gausaus atsilankymo, tuo pagerbiančių mūsų žymųjų kompozitorių Vladą Jakubėną, kurio dainos ir muzika skambės ilgus amžius.

E. Šulaitis

A.†A.
JOSEPH VALI-VALIKONIS
Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. gegužės 10 d., sulaukęs 81 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Laine ir sūnus John. Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai. Kūnas pašarvotas gegužės 11 d., ketvirtadienį nuo 5 iki 9 v.v. S. C. Lack & Sūnūs koplyčioje, 2424 W. 69th St. Laidotuvės įvyks gegužės 12 d., penktadienį. Po apeigų koplyčioje, velionis bus nulydėtas į Evergreen kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdė žmona ir sūnus
Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack & Sūnūs. Tel. 737-1213.

GAIDAS—DAIMID
E U D E I K I S
TRY S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally Donald M., Jr.

VANCE
LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Ateinanti sekmadienį, gegužės 14 d., yra Motinos diena ir Šv. Dvasios atsiuntimo – Sekminių šventės. Pamaldos bus kaip sekmadienį, bet maldos pritaikytos į Šv. Dvasią ir taip pat bus meldžiamasi už motinas.

x Daniele Ivanuskaitė, Reginos ir Eugenijaus duktė, baigia University of Illinois at Chicago. Studijavo politinius mokslus. Yra baigus Immaculate Heart of Mary aukšt. mokyklą, Westchester, Ill., ir Šv. Antano pradinę mokyklą su litunistika Cicero, Ill. Tuo laiku bendradarbiavo savo piešiniais „Tėvynės žvaigždutė“ („Draugas“). Kalba ir rašo lietuviškai, angliškai ir ispaniškai. Ruošiasi tolimesnėms studijoms.

x LB Socialinių reikalų taryba ruošia dienos išvyką į Tulpių festivalį, Holland Mich., gegužės 16 d. (ne gegužės 17 d. kaip anksčiau buvo minėta). Vykisime geru ir patogiu autobusu. Išvažiuosime 8 val. ryto nuo Vyresniųjų lietuvių centro. Norintieji išvykoje dalyvauti prašomi skambinti tel. 476-2655.

x Kun. John Quinn, OSA, St. Rita parapijos biuletenyje gegužės 7 d. laidoje rašo apie Pietvakarių Chicago katalikų projekto reguliavimą, kad būtų kaimynystė pastovi. Jis primena Šv. Kryžiaus ligoninės investavimą į greitiosios pagalbos skyrių, Midway aerodromą, greito susisiekiemo projektą ir t.t. Nuo gyventojų priklausau, kad šie projektai būtų įvykdyti.

x Janina Skamienė iš Cicero talkina „Vaidilutes“ teatrui, platindama bilietus ir rinkdama sveikinimus statomos dramos premjeros leidiniui. J. Skamienė taip pat darbuoja ir keliose lietuvių organizacijose.

x Lietuvos Vycių 36 kuopos susirinkimas bus pirmadienį, gegužės 15 d., 7 val. vak. Nekalto Prasidėjimo parapijos saleje. Šv. Teresės draugija turės tradicinę Motinos dienos programą.

x Perspausdinamojo „Varpo“ pirmi keturi tomai, apimę 1889-1902 metus, jau spausduoti. Pirmasis tomas išėjęs gegužės pabaigoje, kiti trys – birželio mėn. Penktasis tomas bus atiduotas spausdinti birželio pabaigoje, kad būtų galima jame išspausdinti pranešimų sąrašą.

x Laureatų IX-ji premijų šventė įvyks gegužės 20 d. Jaunimo centre Chicagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti. Rezervacijoms skambinti Irenei Polikaitienei 434-2243. (sk)

x Nuo gegužės 17 iki birželio 5 d. išvykstu į Lietuvą. Galiu patarnauti nupirkant automobilį jūsų giminėms arba padedant jiems apsipirkti „dolerinėje“. „Lietuva Parcel Service“ dirbs ir nebus uždaryta. Kreipitis pas J. Juodvalkiene, 4457 S. Talman, Chicago, IL 60632, tel. 847-2614 arba 927-3704. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747. (sk)

x Dail. Ada Korsakaitė-Sutkuviene paruošė originalų scenovaidį „Daktaro Gerydo“ dramos pastatymui, o dail. Rasa Sutkutė su Petro Blekio talka padarė prasmingas dekoracijas. Šio veikalio premjera bus gegužės 21 d. Jaunimo centre.

x Darius Polikaitis, JAV LB Kultūros tarybos narys su savo muzikiniu ansambliu atliks meninę programą devintojo laureatų premijų šventėje. Šis vienetas yra pakviestas vasarą dalyvauti roko marše Lietuvoje. Prieš jiems išvyksiant, atsilankiusieji turės progą išgirsti jų naują repertuarą. Savo atsilankymu pagerbsite mūsų 1988 metų laureatus. Šventės rengėjai yra JAV LB Kultūros taryba.

x Lietuvos Vycių 36 kuopos Motinos dienos šv. Mišios bus šį sekmadienį, gegužės 14 d., Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke. Procesija bus su jaunaisiais vyčiais, kurie prašomi apsiręngti tautiniais drabužiais ir vyrai tautinėmis juostomis. Bažnyčioje renkasi ne vėliau kaip 9:45 val. ryto.

x Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje, kuri bus rugpjūčio 6-13 d. Dainavoje, mokyt. Vacys Kavaliūnas skaitys paskaitą „Literatūra – kas ji?“ Jau laikas registruotis tel. 312-585-2625.

x „Bridges“, Lithuanian-American News Journal, balandžio 4 nr., išėjo iš spaudos, pasiūšęs Vancouerio komercinės aikštės rūmų nuotrauka. Turinys yra Ritos Dapkutės straipsnis apie apsilankančius Lietuvoje ir iš Lietuvos, taip pat rašo apie lenkus ir lietuvius dr. Th. A. Michalskis, dr. Algirdas Budreckis apie Lietuvos dabartinę konstituciją ir kt. Papuoštas A. Kezio ir jėzuitų nuotraukomis. Redaguoja Eduardas V. Meilus, techniška redaktorė Teresė I. Meiluvienė, surašyti ir bendradarbiai.

x Marija Vilutienė, Beverly Shores, Ind., lietuviškų organizacijų darbuotoja, „Draugo“ garbės prenumeratė, rėmėja, pratesė prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. Nuoširdus aciū už paramą lietuviškam žodžiui.

x Walter Valys, Roswell, N. M., pratesė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 20 dol. „Draugo“ paramai ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Taip pat padėjo už dedamas žinias iš okupuotos Lietuvos. W. Valj irrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x Meniškas, spalvingas miniatiūras pamatysite aplankę dail. J. Paukštienės parodą, kuri atidaromą šį penktadienį, gegužės 12 d. 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje. Visi kviečiami ir laukiami! (sk)

x Naujais lietuviški filmai, sulaukę didelio pasiūšimo Vakarų Europoje bus rodomi „Seklyčioje“ šiandien, ketvirtadienį, 5:30 v. p.p. ir 8 v.v. ir šeštadienį, 2:30 p.p. ir 5 v.v. (sk)

x Valdui Adamkui, JAV Vidurio Vakarų regiono ekologijos reikalų administratoriui, už jo dideles pastangas ir įvairiopa pagalbą Lietuvai, Vilniaus universitetas suteikė garbės daktaro laipsnį. Šia progą Valda Adamkū, Pasaulio Lietuvių centro Lemonte direktorių tarybos pirmininką, nuoširdžiai sveikina ir daug sėkmės lietuviškoje bei profesinėje darbuotoje linki Pasaulio Lietuvių centro vadovybė. (sk)

x Bronius Gaižauskas, St. Petersburg, Fla., atsiuntė visą šimtinę ir pratesė prenumeratą 1989 metams. Br. Gaižauska skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Jonas Statkevičius, Rodney, Ont., Kanada, pratesė prenumeratą, pridėjo 20 dol. auką, o savo laiške rašo, kad laikraštis yra įdomus, daug žinių iš Lietuvos, tik didelis blogumas, kai „Draugo“ gauni kelis numerius iš karto. Bet tai pašto kaltė ir jis ant „Draugo“ administracijos nepyksta. Taip pat palinkėjo dienraščiu išsilaukyti dar daug metų. J. Statkevičiui, mūsų garbės prenumeratoriui, už gražius žodžius ir auką labai dėkojame.

x Gertrūda Repšienė, Hamilton, Ont., Kanada, pratesė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 20 dol. dienraščio stiprinimui ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. G. Repšienė skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

x Gediminas Biskis, Clarendon Hills, Ill., pratesė prenumeratą su visa šimtaine. G. Biskiui, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų aciū.

x Edmundas Korzonas iš Chicago, Ill., su prenumeratos pratesimo mokesčiu atsiuntė ir 30 dol. auką. Ed. Korzonas skelbiame garbės prenumeratorium, o už palaikymą lietuviško spausdos tariame nuoširdų aciū.

x Ona Dovydaitytė, Lake Worth, Fla., atsiuntė 20 dol. „Draugo“ paramai, pratesė prenumeratą, o už kalėdines korteles ir kalendorių pridėjo 10 dol. O. Dovydaitytė skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

x Janina Petraitis, East Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratorė, rėmėja, pratesė prenumeratą su visa šimtaine. Nuoširdus aciū.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos moterų komitetas per Ireną Polikaitienę atsiuntė 20 dol. auką už klubo veiklos garsinimą „Drauge“. Nuoširdus aciū.

x Vladas Staškus, Redford, Mich., Tautos Fondo atstovybės įgaliotinis Michigano valstijai, atsiuntė 20 dol. „Draugo“ paramai už jų veiklos garsinimą „Drauge“. Labai aciū.

x Edward Milkaukas iš Detroit, Mich., „Draugo“ paramai atsiuntė 20 dol. auką. Labai dėkojame.

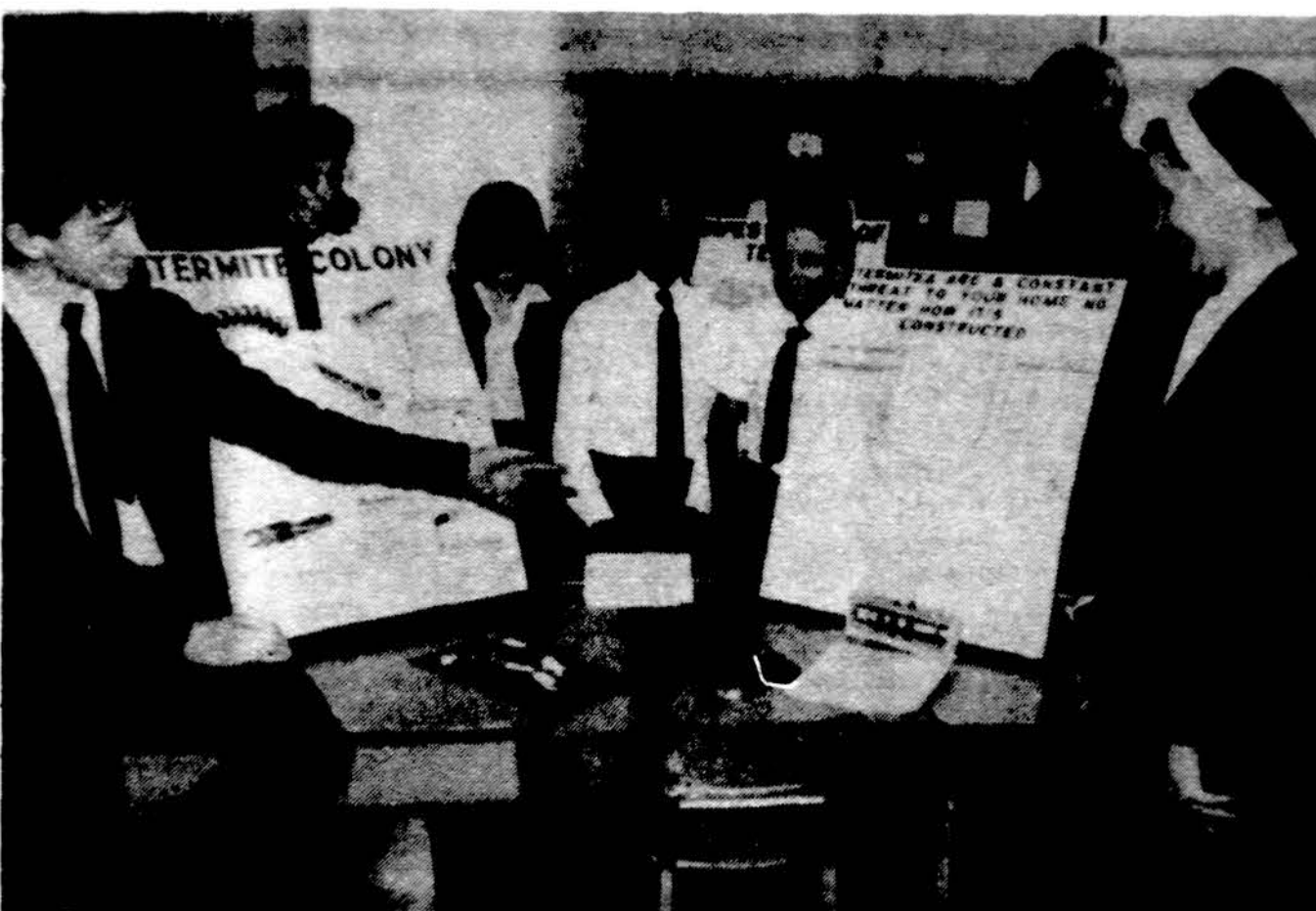
x Švyturio kuopa, Detroit, Mich., per mūsų bendradarbi Antaną Grinių atsiuntė „Draugui“ 25 dol. auką už jų veiklos garsinimą. Labai dėkojame.

x Vincas Akelaitis, Cleveland, Ohio, parėmė „Draugą“ 30 dol. auką ir pratesė prenumeratą vieneriems metams. V. Akelaitiui, mūsų garbės prenumeratoriui, už paramą savai spaudai labai dėkojame.

x Justina Petkevičius, Cleveland, Ohio, pratesdama „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 30 dol. auką. J. Petkevičiui skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

x P. Šukys, Kearny, N.J., parėmė „Draugą“ 30 dol. auką ir pratesė prenumeratą 1989 metams. P. Šukj skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Janina Antanavičius, Providence, R.I., pratesė „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 25 dol. auką ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. J. Antanavičiui skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos mokslinių darbų paroda. Iš kairės: Steven Drzenovic, mokyt. Christine Hodac, Arista Strungytė, Thomas Gorski ir Jason Barzenski; antroje eilėje – klebonas kun. Jonas Kuzinskas ir mokyklos vedėja ses. Margaret Mary. Nuotr. Christopher M. Loundon

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PASIŪMĖJUSI VIEŠBUČIŲ PROJEKTUOSE

PBC International, Inc., neseniai išleido savo naująsias leidini „International Hotel and Resort Design“, kuris yra pirmas toks leidinys su dėmesiu į viešbučių vidinius įrengimus ir meną visame pasaulyje. Anne Schmid (Onutė Kriščiokaitytė) yra pagrindinė autorė. Ji yra kilusi iš West Hartford, CT., bet dabar gyvena Chicagoje su savo vyru ir sūnumi Adrianu. Be to, siemet ji yra V. P. Redesign, Inc., komercinių ir privačių pastatų atnaujinimo firmoje Chicagoje ir kartu laisva (freelance) autorė tarptautinėje viešbučių ir jų aptarnavimų pramonės srityje.

Ji yra baigusi Central Connecticut State universitete psichologiją ir anksčiau buvo specialiųjų projektų redaktorė „Hotels and Resort International“.

Kelerius metus yra gyvenusi Europoje. Be lietuvių, kalba keliomis kitomis kalbomis ir yra plačiai apkeliauvusi knygos reikalais Europą. Šiuo metu ruošia naują knygą „Fine Art of Hotel Redesign“, apimančią viso pasaulio viešbučių pagrindinius atnaujinimo projektus.

— R. K.

METINĖ PUTNAMO SESELEMŲ REMTI VAKARIENE

nuolat meldžiasi.

Vysk. V. Brizgiui palaiminus svečius ir valgius, vyko O. Norvilienės gerai paruošta vakariene. Pažymėtina, kad ji savo darbą aukoja seselėms.

Rėmėjų pirm. yra S. Endrijonienė ir su ja daug dirba sekretorė V. Čepaitienė, išd. M. Saliklienė, J. Dočkienė, J. I. Vašauskienė, Gr. Meiluvienė, L. Kybartienė. Rėmėjos jau veikia arti penkiasdešimt metų.

Sesėlė O. Mikailaitė, kuri parašė dvi knygas apie palaimintąjį arkiv. J. Matulaitį, lietuvių ir anglų kalbomis, paruošė skaidres iš jo gyvenimo. Ji skaidres ir aiškino, o jas didžiuliame ekrane rodė ses. Dolores. Skaidres rodant, ses. Mikailaitė skaitė ištraukas iš J. Matulaičio raštų, pasakojė jo gyvenimo eigą. Tai buvo vaizdi ir prasminga religinė paskaita. Pažymėjo, kad Matulaitis buvo aštuntas vaikas šeimoje.

Pirmininkė pasidžiaugė, kad susidarė ilga eilė aukotojų. Po šimtinę aukoję Rudžiai, Mackevičiai, Momkai, dr. A. ir Algė Šležai.

Padėkojo visiems prie šio renginio prisidėjusiems. Dėkojo Lietuvninkienei už stalų papuošimą.

Visas renginys praėjo rimties dvasioje, jautiant dėkingumą seselėms ir džiaugiantis galėjus pabendrauti, atvykus kelioms į šią vakarienę.

Juoz. Pr.

TAU, MAMYTE

Motinos dieną minint, gegužės 6 d. Dariaus Girėno lietuvinė mokykloje skambėjo dainos, eilėraščiai, smagiame šokio sukuryje sukosi visų skyrių mokiniai didžiulėmis margaspalvėmis gelėmis papuoštoje Jaunimo centro maž. salės scenoje. Viskas skiriama pradžiuot mamos jėgas pagerbti pašvęstoje dienoje. Visų veidai šypsantys, nuotaika pakili, šventiška. Mamyčių įvertinantys plojimai, palydintys kiekvieną pasirodymą, padrasina mažuosius, kelia upą daug darbo idėjusiems mokytojams.

Minėjimą 11 val. ryto pradėjo mokyklos vedėjas mok. Juozas Plačas, pasveikindamas mamos ir įtaigodamas mokinius visuo met – kasdien gerbti ir mylėti savo motinas.

Pirmieji scenoje pasirodė mažieji darželinukai. Eilėraštką „Mamytei“ buvo gerai išmokę, kad nei mikrofono, nei mokytojos Ramintos Saib pagalbos nebuvo reikalingi. Skardūs jų balseliai girdėjosi net prie salės durų.

I-mo ir II-ro skyrių mokinukai guviai inscenizavo

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— „Draugo“ šeštadienio, balandžio 29 d., numeryje buvo gražus vysk. V. Brizgio straipsnis apie lietuvių pamaldumą ir Mariją ir apie reikalingą paaukoti Lietuvai Mariją. Marija 1917 m. Fatimoje žadėjo, kad Rusija atsivers, jei užtenkamai žmonių darys atgailą ir kalbės rožinį. Gegužės 13 dieną 2 valandą po pietų Clevelande yra rengiama rožinio procesija už Rusijos atsivertimą. Būtinai toje procesijoje dalyvausime. Kas dabar vyksta Lietuvoje, yra beveik stebuklas. Melskimes, kad tas stebuklas įsitvirtintų ir būtų stebuklas — laisvė Lietuvai įvyktyti! Dalyviai renkasi Kardino Minszenty aikštėje 2 valandą. Procesija rengia „Catholic Men for Christ the King“.

KANADOJE

— A. a. Angelė Juknelytė-Rudžiauskienė, 76 metų amžiaus, mirė Montrealyje kovo 6 d. Iš Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios palaidota Cote des Neiges kapinėse. Nuliūdime liko vyras, du sūnūs su šeimomis, mirusios dukros šeima ir kiti artimieji.

„Mamyte, ak, mamyte“. Nė vienas nesusimaisė, nei žodžių neužmiršo — vis tai mokytojų Sofijos Jonynienės ir Viktoro Kelmelio nuoširdžių pastangų dėka.

Mokyklos tautinių šokių šokėjai smagiai pašoko „Suk, suk, ratelį“. Mokytojai Nijolei Puienei, atrodo, pagaliau pavyko net ir vidurinių skyrių berniukus įtikinti, kad šokis nėra pasivaisčiojimas ar pasišokinėjimas.

Mokytojų Gailutės Valiulienės ir Jūratės Dovilienės paruoštą idomią eilėraščių pynę „Kaip ji gali taip mylėti?“, gerai atmintinai išmokė, atliko III-čio ir IV-to skyrių mokiniai.

„Mintys apie mamytę“ atliko kūrbyngio mok. Sigito Gudžio paruošti V-to sk. mokiniai.

Visų dalyvių nuoširdžių plojimų susilaukė jaunesniųjų skyrių vaizdingai šokamas „Garnys“, jų tarpe besisukant ir mokytojai N. Puienei.

Šešto sk. mokinės, paruoštos mok. Mildos Šatienės, paskaitė įdomius savo mamytėms įvairiais atvejais parašytus laiškus.

VII-to ir VIII-to sk. mokiniai, paruošti mok. J. Plačo, paskaitė žymių asmenų mintis apie motiną.

Paukiai pasirodė mokinių choras. Ypač gerai dainavo apie pianiną ir savo dainavimo mokytoją muz. Faustą Strolia susisipietę žemesniųjų skyrių mokiniai. Nedidelis tai būrelis, bet jie drąsiai gali pasirodyti ir programose už mokyklos ribų. Tikra atgaiva girdėti taip gerai dainuojančius mažuosius.

Programai baigiantis, kiekvienas mokinių įteikė gėlę savo mamytėi, o taip pat ir atsilankiusioms močiutėms. Visi dalyviai buvo pavaišinti — mokiniai tėvų komiteto užsakyta pica, o mamytės ir tėveliai — sumuštiniais keptiniais ir kava.

Renginiai kaip šis, suartina mokinius, mokytojus ir tėvus. Suteikia galimybę pasirodyti mokiniams scenoje, įvertinti mokytojų darbą ir tėvų pasiūlymą.

IR

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Anne M. Schmid (Onutė M. Kriščiokaitytė)